

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petič vrt do Din 2, do 100 vrt do Din 2.50, od 100 do 300 vrt do Din 3. Večji inzerati petič vrt do Din 4.—. Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENSKE GRADCE, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Mednarodni politični položaj:

Evropa v znaku začasnega pomirjenja

Znova se govori o možnosti mirne rešitve obstoječih sporov, toda z obeh strani se postavljajo pogoji, ki imajo malo upanja na uresničenje — Vojaške priprave se v vseh taborih nadaljujejo v pričakovanju odločilnih dogodkov v jeseni

London, 18. julija. br. Docela mirno, a skrajno budno spremljajo odgovorni londonski krogi razvoj mednarodnega položaja. Trenutno zatišje, ki je nastalo po razburjivih junjskih dneh, smatrajo splošno le za tišino pred viharjem, vendar pa sodijo, da je treba baš to prehodno premirje izkoristiti in na eni strani iskati novih možnosti za mirno rešitev vseh mednarodnih sporov, na drugi strani pa poskrbeti, da morebitni dogodki ne bodo nikogar presenetili.

Varšavski dopisniki londonskih listov javljajo, da se v poljskih političnih krogih in v vladnem tisku znova razpravlja o možnosti razprave o gđanskem vprašanju. Poljski so pripravljali razpravljati o Gdanskem in o novem gđanskem statutu, toda taka pogajanja se ne smejo voditi v senci nemških bajonetov. V poljskih političnih krogih so slej ko prej prepričani, da je še vedno podana možnost mirnega sporazuma, toda prvi korak mora napraviti Nemčija, ki je s svojo propagando in svojimi vojaškimi ukrepi izzvala sedanjo napetost. Napetost odnošajev med Nemčijo in Poljsko ter koncentracijo vojsk v okolici in v samem Gdanskem primerja s položajem lanskega leta, ko je 21. maja zavladala silna napetost na češkoslovaških mejah, a je pozneje zopet popustila. Nekaj silnišnega je sedaj na zapadni poljski meji.

Kakor pa sicer v Londonu odobravajo tako stališče Poljske, prevladuje mnenje, da ni mogoče več popuščati. Celotni krog, ki so se do sedaj vedno zavzemali za sporazum in sodelovanje z Nemčijo, kakor na primer vplivni lord in lady Astor, so si danes popolnoma na jasnem, da se z »monakovsko« politiko ne da rešiti niti eden evropski problem. Pripravljeni so pristati na pogajanja, toda zahtevajo v napred dokazne miroljubne politike.

Churchill, o katerem se je še do nedavnega trdilo, da je glavna ovira za ureditev

političnih odnošajev z Nemčijo, in ki ga je tudi kancelar Hitler v nedavnem svojem govoru označil za edino oviro nemško-angleških prijateljskih odnošajev, bo najbrže v kratkem vstopil v vlado, da bi se na ta način še bolj manifestirala odločnost Anglije v duhu njene nove zunanje politike. Ne samo opozicijski krogi in listi, nego tudi vplivni konservativni politiki in njihova glasila že deset dni z vsem poudarkom zahtevajo, da vstopi Churchill v vlado. Chamberlain se temu še vedno upira, ker vidi v njem enkratno terriblo angleške politike in prejako osebnost, ki se ne bi zadovoljila samo z vodstvom resornih vprašanj. Tudi Churchill sam smatra, da še ni napočil trenutek za njegov nastop, ki bi utegnil biti odločilnega pomena za nadaljnjo usodo sedanje vlade. Ne sme se pozabiti, da bodo morda še to jesen parlamentarne volitve, če tega ne bo preprečil razvoj mednarodnih dogodkov. Volitve pa zelo močno vplivajo na notranje in osebne odnose v konservativni stranki.

Zelo pozorno spremljajo v Londonu razvoj prihril na Balkanu, zlasti zadnje dni, ko se je poleg napetosti zaradi Gdanskega V Londonu si postavljajo vprašanje, kam se bo sedaj obrnila aktivnost nemške zunanje politike. Nedavni obisk bolgarskega ministrskega predsednika Kješevanov v Berlinu in njegovi poznejši razgovori se v londonskih političnih in diplomatskih krogih komentirajo kot težnja Bolgarije, da ostane v evropskem sporu nevtralna ter da na miren način doseže svoje politične cilje.

Ceravno vlada trenutno zatišje, so v londonskih krogih prepričani, da je vse to le priprava na skorajšnji in naglo rešitev evropskih problemov. To je odvisno v glavnem od angleško-nemških odnošajev. Zaenkrat pa ni nikakih izglede, da bi se ti odnošaji zboljšali, ker smatrajo v Nemčiji Anglijo za sovražnika št. 1.

Premirje do 25. avgusta?

Francoska sodba o trenutnem položaju

Pariz, 18. julija. br. V »Europe Nouvelle« objavlja znani francoski publicist Pertinax daljši članek, v katerem pravi, da je v evropskem položaju nastopila doba kratkega premirja. Ako ne varajo vsi znaki, bo to premirje trajalo do 25. avgusta, to je do Hitlerjevega govora v Tannenbergu in do nürnberškega kongresa v začetku septembra. Junjski alarm je potihnil, toda vojaški krogi v Parizu in Londonu so še vedno prepirani, da se bosta državi osi na koncu zatekli k nasilju. To se da sklepati iz gotovih nemških priprav. Zato je skrajna čujčnost in podvojitve varnostnih ukrepov edino sredstvo, ki se lahko zaustavi Hitlerja, predno ne bo prepozno. To, kar smatra Nemčija za »obkoljevanje« ni toliko geografsko dejstvo kakor politika oboroževanja. Anglija in Francija sta razvili svojo vojno industrijo tako, da jih Nemčija ne more več dohiteti.

Tudi Hitler še misli na mirno rešitev gđanskega vprašanja, toda...

tuje sile se ne bi smele vmešavati — Vojaške priprave v Gdanskem se nadaljujejo

Gdansk, 18. julija. AA. Reuter. Pokrajinski vodja nacionalne socialistične stranke v Gdanskem Foester in vodja propagandnega oddelka Zaske sta se vrnila v Gdansk iz Berchtesgadna, kjer sta bila sprejeta pri Hitlerju. Trdi se, da je Hitler optimistično razpoložen in da se bo po njegovem mnenju vprašanje Gdanskega lahko rešilo mirnim potom s pogajanjem med Poljsko in Nemčijo, ako ne bo tuje intervencije. Istočasno napovedujejo, da se bodo nadaljevale vojaške priprave v Gdanskem, ker se smatra to vprašanje za nujno. Trenutno pa je prenehal uvoz orožja v Gdansk. Konec minulega tedna je bilo aretiranih 50 starejših članov policije v Gdanskem. Razlogi teh aretacij niso znani. Nova nacionalno socialistična radiopostaja na Hegelbergu je začela obratovati ter je tako močna, da z navadnimi aparati ni več mogoče poslušati tujih postaj.

Na ta način stalno narašča materialna premoč zapadnih veleil Pertinax govori tudi o možnosti, da bi se smer nemškega ekspanzivnega napada mogla obrniti proti jugovzhodu. V tem pogledu Pertinax s svojim mnenjem v Parizu ni osamljen.

Nemška „eventualnost“

Berlin, 18. julija. AA. Havas. Načrt o sklicanju gospodarske konference držav osi ter ostalih držav, ki se naslanja na os, se smatra v poučenih krogih kot »eventualnost, ki se lahko sprejme, o čemur pa še ni sprejet noben sklep. Smatra se, da se bo dr. Schachtu, ki se vrne koncem julija v Berlin in ki ostane minister brez delokroga, dana naloga, da prouči ta predlog in da pripravi njegovo izvršitev.

»Železni general« v Varšavi

Obisku generalnega inspektorja angleške vojske pripisujejo velik pomen

Varšava, 18. julija. i. Vsa pozornost poljske javnosti je osredotočena na bivanje sir Edmunda Ironside, generalnega inspektorja angleške prekomorske vojske, ki je včeraj prisel v Varšavo. Vsi poljski listi prinašajo obširna poročila o generalu Ironsideu, podrobno navajajoč njegove vojaške sposobnosti in vrline in hkrati podčrtavajoč ogromen pomen tega obiska. Generalni inspektor Ironside je star 59 let. V svetovni vojni je služil kot polkovnik v angleški armadi in marša Haig mu je poveril čisto najtežavnejše naloge, ki jih je pa vedno odlično rešil. Zaradi njegove odločnosti, sposobnosti in vojaških vrlin se ga je prijel ime »železni general«. Poljski listi tudi naglašajo, da je prav tako sam premier Chamberlain v najtežjih stikih z generalnim inspektorjem Ironsideom in da ne bi napravil niti ene šahovske poteze, da ne bi popreje vprašal za nasvet tega vojaškega strokovnjaka.

Političnih odnošajev z Nemčijo, in ki ga je tudi kancelar Hitler v nedavnem svojem govoru označil za edino oviro nemško-angleških prijateljskih odnošajev, bo najbrže v kratkem vstopil v vlado, da bi se na ta način še bolj manifestirala odločnost Anglije v duhu njene nove zunanje politike. Ne samo opozicijski krogi in listi, nego tudi vplivni konservativni politiki in njihova glasila že deset dni z vsem poudarkom zahtevajo, da vstopi Churchill v vlado. Chamberlain se temu še vedno upira, ker vidi v njem enkratno terriblo angleške politike in prejako osebnost, ki se ne bi zadovoljila samo z vodstvom resornih vprašanj. Tudi Churchill sam smatra, da še ni napočil trenutek za njegov nastop, ki bi utegnil biti odločilnega pomena za nadaljnjo usodo sedanje vlade. Ne sme se pozabiti, da bodo morda še to jesen parlamentarne volitve, če tega ne bo preprečil razvoj mednarodnih dogodkov. Volitve pa zelo močno vplivajo na notranje in osebne odnose v konservativni stranki.

Z zadovoljstvom beležijo tudi poljski listi, da bo danes sto francoskih bombnikov napravilo polet v Anglijo, da tako vrnejo obisk angleških bombnikov Franciji minul teden. Bombniki bodo poleteli čez London Liverpool in Manchester v Wales, nato pa nazaj v Francijo. Listi izražajo svojo radost nad tem dogodkom, ki je nov dokaz tesnega sodelovanja Anglije in Francije, prav tako kakor je obisk generalnega inspektorja Ironsidea dokaz, da je Anglija čvrsto ob strani Poljske. Ironside je v ostalem star prijatelj in znanec Poljske, saj se je tam mudil že leta 1925.

Po političnih razgovorih se bodo pričela v Moskvi vojaška posvetovanja

V Moskvo bodo odpotovali v kratkem vodilni angleški in francoski generali

Pariz, 18. julija. e. V Parizu posvečajo veliko pozornost pogajanjem v Moskvi, ki so se nadaljevala snoči z razgovori med Steedsonom, Naggyarom, Strangom in Molotovim. O teh razgovorih ni bilo izdano še nikakoli poročilo, a mislijo, da bo prišlo do provizornih sklepov, ki bodo služili kot podlaga za nadaljnja posvetovanja. Eksperti bodo pisмено ugotovili dosedaj dosežene rezultate. Splošno računajo s tem, da se bodo v smislu zahtev Rusije v kratkem pričela angleško-francosko-ruska vojaška posvetovanja kot dopolnitev zvezne pogodbe. V Parizu predvidevajo, da si bodo v Kremlju prizadevali, da pride čimprej do teh vojaških posvetovanj in se že imenujejo nekateri vplivni francoski generali, določeni za to misijo. Na prvem mestu se imenujeta general Ponson in Requien. Prav tako smatrajo za gotovo, da se bodo francoski generali, ki bodo šli v Moskvo, sestali z angleškimi vojaškimi predstavniki, ki bodo poslani tja s istim namenom. Odločitev o misiji generalov je odvisna od zadnjih razgovorov v Moskvi.

Pariz, 18. julija. e. Vsi listi objavljajo vest, da je bilo v dogovoru med angleškim in francoskim generalnim štabom sklenjeno, da pošlje Francija v Anglijo večjo eskadrilo bombnikov, ki bodo priredili improvizirani napad na London in na Liverpool, nato pa se bodo preko Walesa vrnili v Francijo. Dan in uro poleta drže v največji tajnosti in je polet tudi odvisen od vremena. Cim bodo francoska letala preletela angleško obalo, se bodo znašla v obsegu stoterih žarometov in proti njim bodo naprjeni protiletalski topovi. V akcijo bo stopila tudi vsa civilna obramba, da bo na ta način napad francoskih letal imel povsem realno sliko.

Anglija in Francija nudita Jugoslaviji večja posojila

ker smatrata, da lahko samo močna in neodvisna Jugoslavija ostane nevtralna

London, 18. julija. br. Angleški listi posvečajo zadnje dni veliko pozornost Jugoslaviji in obširno razpravljajo o njenem položaju v sedanji mednarodni napetosti. Brez pridržka odobravajo nevtralno politiko, ki jo vodi Jugoslavija in podčrtavajo, da je to popolnoma v skladu z željami in cilji mirovne fronte. Močna Jugoslavija je jamstvo miru na Balkanu. Baš iz tega razloga obstaja tako v angleških kakor v francoskih krogih želja, da bi obe zapadni veleilji tudi Jugoslavijo podprli z večjimi krediti. Anglija je pripravljena dati Jugoslaviji kot prvo pomoč 2 milijona fun-

tov, enak znesek pa bi prispevala tudi Francija. Ti krediti naj bi se uporabili v prvi vrsti za okrepitev jugoslovenske državne obrambe, zlasti v pogledu letalstva, v drugi vrsti pa za graditev novih železniških prog in modernih avtomobilskih cest. Poleg tega sta pripravljene Anglija in Francija skleniti z Jugoslavijo čim ugodnejše trgovinske pogodbe, da bi se s povečanjem zunanje trgovine izboljšal tudi gospodarski položaj Jugoslavije in tako zagotovila tudi v tem pogledu njena popolna neodvisnost.

Neuspel atentat na maršala Göring

Z revolverjem ga je napadel član ilegalne organizacije »Fronta svobode«, vendar ga ni zadel

London, 18. julija. br. Današnji listi poročajo iz Berlina, da bi bil maršal Göring preteko sredo skoro postal žrtev atentata. Ko je stopil iz avtomobila in šel po pločniku proti vходу ministrstva za letalstvo, je iznenada skočil proti njemu neki mlajši možki in začel nanj streljati iz revolverja. Göringovo spremstvo se je takoj vrglo na atentatorja, dočim je Göring u-

spelo, da se je umaknil za debela vrata glavnega vhoda v ministrstvo, tako da ga kroglo niso zadele. Atentatorja je telesna straža Göringa na mestu pobila. Ugotovili so, da gre za člana ilegalne organizacije, ki se naziva »Fronta svobode«. V zvezi s tem atentatom je bilo izvršenih več aretacij. Rezultati preiskave dosedaj uradno še niso bili objavljeni.

Kitajci pripravljajo novo ofenzivo

Singapaj, 18. julija. e. Sem so prispele vesti, da je nad 100.000 kitajskih vojakov prekorčilo Rumeno reko na jugovzhodu pokrajine Sanci, da ustavijo obkoljevanje tam močnih kitajskih čet po Japoncih. Med Kitajci in Japonci so se razvile srdite borbe. Kitajci so zavrnili vse japonske napade. Po kitajskih poročilih pripravljajo zdaj Kitajci veliko ofenzivo, ki se bo pričela konec julija v srednji Kitajski. Japonci so mnogo svojega vojskava iz severne Kitajske premestili v Mandžurijo zaradi najnovejših spopadov na tem delu fronte. Kakor poročajo dopisniki raznih tujih listov, so te dni pripejali v Harbin ogromno japonskih ranjencev iz Mandžurije. Vse tamonjske sole so spremenjene v zasile lazarete.

Letalo japonskega generala sestreljeno

Tokio, 18. julija. AA. Reuter. Japnsko poveljništvo v Hankau sporoča, da je kitajska artiljerija sestrelila letalo, s katerim se je vozil general Tam i Sijotj ter 11 drugih potnikov. Vs. so našli smrt. Letalo je bilo sestreljeno v bližini Kvangmeja v pokrajini Hopei.

Tokio, 18. julija. AA. Po vesteh agencije je Domez so včeraj demonstranti vdrl v Cinanfuju v urade treh angleških podjetij ter razbili pohištvo.

Oskar Braten se je smrtno ponesrečil

Oslo, 18. julija. AA. Norveški književnik Oskar Braten je našel smrt pri avtomobilski nesreči.

Pariška vohunska afera

Pariz, 18. julija. e. Francoska policija z vso energijo nadaljuje preiskavo glede vohunske afe, ki je bila odkrita v Parizu. Policija je stopila v stik z ameriško in angleško policijo z namenom, da izdelajo skupne načrte za obrambo proti tujim vohunom. Prav tako bodo izmenjali dokumenti o tajnih agentih posameznih tujih držav. O poteku preiskave policija ne daje nobenih informacij. Listi prinašajo imena raznih oseb, ki so baje zapletene v to vohunsko afero. O stvari sami ne prinašajo nobenih podrobnosti, pač pa je v listih tudi mnogo demantijev raznih uglednih oseb, češ, da niso v nikakoli zvezi z vohunsko afero. Med drugim je tudi pariški občinski svetnik Dardieu Pelepoir dal izjavo, v kateri pravi, da bo vložil tožbo proti listom »Humanite«, »Ordre«, »Populaire«, »L'Oeuvre« in »Epoque«, ki jih toži za odškodnino 100.000 frankov.

Poljski tisk odgovarja na nemške očitke

Varšava, 18. julija. i. Poljski listi danes odgovarjajo na članke lista »Wiener Neueste Nachrichten«, ki zadnje čase posvečajo veliko pažnjo Poljski, zlasti omejenih krajev, Pomorjanskemu, Poznanju itd. In pravi, da je Nemčija samo zaradi izgube »koridorja« oškodovana za 500 milijonov mark. Za bogato Nemčijo, naglašajo poljski listi, to pač ni noben problem, kajti teh bornih 500 milijonov mark ničesar ne pomeni v primeri z izdatki za oboroževanje v Nemčiji, ki so v enem letu znašali 25 milijard mark. Ničesar pa tudi ne more trditi, da so bili ti kraji nasilno odvzeti in odtirani Nemčiji, kajti res je, da so bili samo vrnjeni svoji materi Poljski, kateri jih je Prusija pred sto leti res nasilno odtgala.

Kaj je dosegel Ciano v Španiji

Pariz, 18. julija. br. Rezultat razgovorov italijanskega zunanega ministra grofa Ciana z generalom Francosom so v Parizu sprejeli z vidnim olajšanjem, ker ni bila sklenjena nobena nova pogodba. Cianov obisk je ostal daleč za pričakovanji. Nihče ne zanika, da je italijansko-špansko prijateljstvo lahko pozitiven činitelj evropske politike, toda le pod pogojem, da to prijateljstvo ni naperjeno proti drugim državam. O paralelnosti italijanskega in španskega režima, na katero očividno gradi Rim svojo politiko, zaenkrat še ne more biti govora, ker se vodi v Španiji še vedno huda borba med monarhisti in falangisti in novi španski režim še ni dobil končoveljavne oblike. »Temos piše, da je imel Ciano v Španiji samo razgovore splošnega značaja ter je proučeval možnost poznejših pogajanj, katerih program pa še ni določen.

Roosevelt bo apeliral na ameriški narod

Washington, 18. julija. AA. Roosevelt in Hull sta se sestala včeraj z voditelji demokratskih frakcij ter razpravljala z njimi o vprašanju revizije zakona o nevtralnosti. Roosevelt bo še ta teden imel sestanek z republikanskimi voditelji, ter bo tudi z njimi razpravljal o potrebi revizije zakona o nevtralnosti. Ako kongres ne bi sprejel Rooseveltovega predloga, da se še v tem zasedanju razpravlja o spremembi zakona o nevtralnosti, se bo Roosevelt obrnil neposredno na ameriški narod.

Turki zahtevajo Dodekanez

Carigrad, 17. julija. o. Znani list »Jelm Sabah« objavlja daljši članek o turških aspiracijah po Dodekanezu. V članku pravi, da je Italija svoječasno izzvala grško-turški spor, da se je polastila Dodekaneskega otočja. Sedaj bi morala vrniti otočje njunima prejšnjima lastnicema, Turčiji in Grčiji, ki ne moreta dopustiti, da bi tuj sila kontrolirala področje, ki spada neposredno pod njuno oblast in v katerem lahko ogroža njune najvitalnejše prometne svezve.

Francosko-angleške letalske vežbe

Pariz, 18. julija. e. Vsi listi objavljajo vest, da je bilo v dogovoru med angleškim in francoskim generalnim štabom sklenjeno, da pošlje Francija v Anglijo večjo eskadrilo bombnikov, ki bodo priredili improvizirani napad na London in na Liverpool, nato pa se bodo preko Walesa vrnili v Francijo. Dan in uro poleta drže v največji tajnosti in je polet tudi odvisen od vremena. Cim bodo francoska letala preletela angleško obalo, se bodo znašla v obsegu stoterih žarometov in proti njim bodo naprjeni protiletalski topovi. V akcijo bo stopila tudi vsa civilna obramba, da bo na ta način napad francoskih letal imel povsem realno sliko.

Hkrati pripravljala angleško letalstvo nov polet na francosko ozemlje. Ta polet bo imel popolnoma vojni značaj. Francoska protiletalska obramba o njem ne bo obveščena, temveč samo letalski minister. Prav tako bo angleška protiletalska obramba o poletu francoskih bombnikov obveščena šele tri ure popreje. Pri drugem angleškem poletu nad Francijo bo sodelovalo 300 najmodernejših angleških bombnikov s posadko okrog 1000 mož.

Amerika gradi 100 novih vojnih ladij

Washington, 18. julija. AA. DNB: Stevilno ameriških vojnih ladij, ki se sedaj gradijo znaša 101 kar predstavlja rekordno število v mirni dobi. Stroški za gradnjo teh ladij znašajo nad milijardo dolarjev.

Huda nesreča na slovaških manevrih

Bratislava, 18. julija. AA. Vojno ministrstvo poroča, da se je dogodila o priliki orožnih vaj, ko so postavljali pontonski most na Nitri, do nesreče, ki je zahtevala življenje 10 slovaških vojakov. Nesreča je nastala zaradi tega, ker je neki vojak brez razloga začel kričati, da prodira voda v ponton ter je nastala zaradi tega med vojniki panika. Dasi mnogi niso znali plavati so poskakali v vodo. Večina je sicer dosegla obalo, 10 vojakov pa je utonilo. Pogreb se je vršil včeraj v prisotnosti vojnega ministra.

Poljski patriotizem

Varšava, 18. julija. i. Poljski narod še nikoli ni bil tako strmen kakor danes — pišejo varšavski listi. Glavni dokaz poljskega patriotizma je bila tudi nedeljska svečanost v Ščućinu v vojvodini Novi Grodek, kjer je prebivalstvo poljski vojski izročilo v dar dve letali.

Curib, 18. julija. Beograd 10. Pariz 11.725. London 20.772. New York 43.625. Bruselj 73.40. Milan 23.35. Amsterdam 236.70. Berlin 178. Praga 15.1250. Varšava 83.50. Sofija 3.40. Bukarešta 3.25.

V Ljubljani zopet delajo

Delati so začeli včeraj tečen in sicer v strugi sami ob levem bregu

Ljubljana, 18. julija. Regulacijska dela v Ljubljani so nekaj leta počivala, pred 10 dnevi so pa začeli delati pri šentpetrskem mostu, kjer bo zbetonirana velika zapornica. To je zadnja etapa regulacijskih del pri Ljubljani v mestu. Vsa regulacijska dela pa še ne bodo tako kmalu končana, kajti Ljubljana je do vrhneke nad 20 km dolga in treba bo regulirati sčasom vsa struga kakor tudi njene pritoke na Barju. Toda tudi v mestu bo z Ljubljano še precej dela, kajti treba bo obnoviti nekatere oporne zidove, ki so, kdove zakaj, začeli razpadati tako kmalu, še preden so bila končana vsa dela v strugi.

Nedavno smo poročali, čemu je potrebna zapornica v Ljubljani pri cukrarni; z njo bodo regulirali gladino vode na Barju, da ne bo talna voda preveč upadla po letih, ker bi sicer barjanska zemlja postala nerodovna.

V zvezi z betoniranjem temeljev za zapornico pri cukrarni, okrog 120 m niže šentpetrškega mostu, bodo morali urediti tudi okrog 100 m struge, dna in obrežnih, opornih zidov. Oporni zidovi in tlak dna struge pri zapornici morajo biti zgrajeni posebno trdno ter solidno zaradi znatno večjega pritiska in trenja vode. Gre torej za večje stavbno delo, ki ga podjetje nedvomno ni prevzelo brez vseh skrbi; delo je precej težavno in v marsičem tudi tvegano. Težko je že vprašanje, kako bi čim ceneje, a vendar čim bolj varno zaprli vodo, da bi lahko delali v dovolj suhi strugi. Zdej je Ljubljana zaprta z zapornico

na spici, vendar struga v spodnjem delu še ni suha. Največja težava je z vodo iz Gradašče, ki se isteka v Ljubljano pri Krakovskem nasipu. To vodo bi sicer lahko zaprli že na Viču ter jo odvajali v Mali graben, toda prizadebi bi bili dve podjetji, ki uporabljata vodo Gradašče za pogonsko silo. Podjetjema bi torej bilo treba plačati odškodnino. Razen tega bi to ne bila povsem dobra rešitev, ker ob deževju voda v Malem grabnu zelo narasne, tako, da bi ta struga ne mogla sprejemati še vode Gradašče, a tedaj je mnogo vode tudi v sami, čeprav zaprti Gradašči. Vodo iz Gradašče bi lahko odvajali tudi po zbiralnem kanalu vzdolž Ljubljane; kanal ima ustje na spodnji strani stavbišča zapornice. Vendar bi ob dežju tudi kanal ne mogel odvajati dovolj hitro vode. Najbrž se bodo odločili za zajezitev vode v strugi sami tik ob stavbišču, tako, da bo začasno zajezena ena stran, dokler ne bo delo končano, potem pa druga.

Delati so začeli prejšnji ponedeljek v strugi sami, in sicer ob levem bregu, kjer odkopavajo zemljo, da bodo lahko zabili vzdolž struge zagatno steno ter potem ob nji zbetonirali temelje za oporno zidovje. Meritve na terenu so se pa začele že skoraj pred tremi tedni. Zdej je zaposlenih šele nekaj nad 10 delavcev. Pozneje bodo seveda zaposlili več delavcev. Morali bodo precej hiteti, kajti suhih mesecev je v Ljubljani zelo malo in lepo vreme lahko traja kvečjemu še dva meseca. Ob jesenskem deževju bi jih voda zelo ovirala.

škafle šalet sira, nekaj škafel rib, več kosov čokolade pa je bil že pojedel in tudi s cigareto si je nočni gost postregel. Lavriša je poklical delavca Česnovarja Andreja in Aličiča je moral nakradno blago vrniti, hkrati pa tudi nastopiti pot, ki čaka slehernega tatu. Svojo nadaljnjo usodo pričakuje v zaporih škofovskega sodišča. Aličič prizna, da je dvakrat vlomil v Lavriševo trgovino. Obkrat je vzel ključ od spalnice in prišel z njim v trgovino. Prvič je vzel le 200 din, drugič pa samo ono, kar so pri njem našli, tretjič vlom pa sploh zanika. Tedaj je bilo ukradenih Lavriši iz nezaklenjene mize v gostilniški sobi 300

din v gotovini. Lavriša je postal sprčo ponovnih tatvin posebno pazljiv, zlasti se, ker si je bil na jasnem, da krade nekdo, ki zahaja v njegovo gostilno. Česnovarja Aličič tretjo tatvino zanika, se zdi, da mu to ne bo dosti pomagalo. Aličič so videli ponovno, kako igra v Lavriševi gostilni biljard in to ni ostalo prikrito, da je izgubil. V kolikor Aličič tatvine prizna, jih zagovarja s svojo bedo, kradel pa je tudi zato, ker nima denarja, da bi odplačeval moško kolo, ki ga je kupil pri trgovcu Francu Šiferju v Škofji Loki. Aličiča so mu aretirali, pa tudi delavsko knjižico so mu zaenkrat odvzeli.

Kdo je usmrtil Ivana Hrenka?

Uboj v Grajenščaku pred sodiščem - Izkupiček od ukradenega blaga zapravljaj v ženski družbi

Maribor, 18. julija. Zaradi sodnih počin na mariborskem sodišču ni tistega življenja kakor sicer. Na kazenskem in civilnem oddelku se vršijo le najnujnejše razprave. Za danes dopoldne je bilo po predvidu 8 dni spet razpisano nekaj kazenskih razprav, ki so se obravnavale v razpravi dvorani šte. 53.

Najprej je mali kazenski senat obravnaval fantovsko bitko 16. aprila v Grajenščaku, kjer je moral pustiti svoje življenje 23letni posestniški sin Ivan Hrenko. Omenjenega dne so namreč fantje popivali v Kamplovm vinotoku. Med veselimi popevanjem je nenadoma zaradi malenkostnega vzroka nastal prepri. Formirali sta dve skupini, ki sta se obdelovali s pestmi, noži in palicami. Med udeleženci fantovske bitke je bil tudi pokojni Hrenko, ki je z begom po sadonosniku hotel zapustiti bojišče. Toda fantje so teki za njim ter ga dohiteli in ga s koli pobili na zla. Nesrečni Hrenko je obelzjal z razbito lobanjo v miaki krvi. Bil je mrtev. Napadalec so Hrenka pustili v sadonosniku in pobegnili. Orožniki so takoj uvedli obširno preiskavo in ker niso mogli izslediti pravega storilca, so zaprli 4 glavne prepetake, ki jih je državni tožilec obtožil zaradi uboja. So to 26letni Franc Šerko, 25letni Jozef Kolarič, 21letni Anton Jakolje in 26letni Jozef Erjavac. Vsi so v preiskavi zanikali, da bi bili prizadejali pokojnemu Ivanu Hrenku smrtonosne poškodbe. Slišali so valiti krivdo drug na

druga. Tudi pri današnji razpravi so se zagovarjali kakor v preiskavi.

Nato je sedel na zatožni klopi stari znanec mariborskega sodišča 38letni Josip Vindš. Obtožen je bil, da je izvršil 5 vlovov in tatvin pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju in v Mariboru. Povsod je kradel, kar mu je prišlo pod roko. Flen je prodajal raznim kmetom, izkupeček pa je zapravljaj v družbi žensk.

Sledila je razprava proti 39letnemu ključavničarskemu pomočniku Filipu Jugu s Pobrežja pri Mariboru. Možakar se je specializiral na tatvine koles. Imel pa je smolo. Ko se je namreč dne 7. aprila peljal z nekim ukradenim kolesom v Dogače, je na cesti podrl neko deklico. Naključje je hotelo, da so bili v bližini orožniki, ki so hoteli Juga zaslišati. Toda ko so se orožniki približali, je Jug pustil kolo na cesti in pobegnil. Izkazalo se je, da je bilo kolo ukradenko. Dne 11. aprila je Jug v Mariboru spet ukradel kolo ter se z njim hotel peljati na Pobrežje. Na Kralja Petra trgu je zavozil v neki kmečki voz. Spet je pustil kolo na cesti in skušal pobegniti. Ko je bežal proti Pobreški cesti, pa ga je stražnik dohitel in ga aretiraj. Pokazalo se je, da je Jug tudi drugo kolo ukradel. Jug je svoje grehe odkrito priznal, izgovarjal pa se je, da je bil brezposlen in da si je s tatvinami koles hotel pridobiti sredstva za preživljanje.

Ob zaključku lista sodbe še niso bile izrečene.

Posredovalec služb prijet

Ljubljana, 18. julija. Na policiji imajo zdej v gosteh zelo podjetnega mladega človeka. Kakor kažejo mnogi znaki, čaka 25-letnega Miodraga Ičiča še imenitna »kariera«. Vživel se je v duh časa. Kdove, če se bo pobiljšal, četudi ga bodo zaprli. Zdi se, da je preveč »podjeten«. Preiskava še ni končana, a le glede na material, ki ga je policija zasegla pri Ičiču, lahko sklepamo, kako se je preživljal in udeleževal.

Ičič je bil dijak; doma je iz Valjeva. Spisal pa kažejo, da je bil odpuščen iz šole. Njegova kariera se je začela v Zagrebu, a od tam je bil izgnan. V Zagrebu je ustanovil podjetje »Beletra«. To podjetje je pa bilo v pravem pomenu besede anonimno. V resnici je bila le šifra za oglašje. Ičič je ponujal na debelo službe, in celo dosmrtno, dobro plačane službe, kakršne dandanes nezaposlenim ponujajo samo takšni posredovalci služb. Plača bi bila sijajna, najmanj 4.000 din. Za takšne službe se ljudje seveda vprav trgajo. Nezaposleni inteligenti niso nobena izjema. Pri Ičiču je policija zaplenila cel šop prošenj za službo še izza njegovega poslovanja v Zagrebu. Za službe so prosili uradniki, profesorji, absolventi srednjih šol in med prosilci je bil celo bivši središčni podnačelnik. Imel je sijajno klientsko. Nedvomno je nasledil mnogo zaupljiv ljudi, ki žive dandanes predvsem od upanja na službo.

Zadnje čase se je pa Ičič udeleževal v Ljubljani. V listih je objavjal po starem preizkušenemu načinu ponudbe za službe. Pri njem na stanovanju v Rožni dolini so se oglašali prosilci dan za dnem v trumah. Posebne službe je ponujal dekletom in med prosilci je bilo zaradi tega največ deklet. V ineratih je zahteval za odgovor za 7 dni znak. Za posredovanje za zaposlitev je pa nastavljal tarifo najmanj po 5000 din.

Med zaplenjenim papirjem so pa našli tudi osnutke za »Udruženje mecenata umetnosti Jugoslavije«. To se pravi, da je Ičič tudi ustanovil nekakšno društvo mecenatov - njegove umetnosti.

Preiskava bo pokazala, kako velik je bil Ičičev delokrog. Prizadete pa uprava policije vabi, naj ji prijavijo, če so bili oslepjeni.

Iz Zagorja

Spremembe pri pošti. Na lastno prošnjo je bil po štiriletnem službovanju premeščen v Ljubljano pisarniško Gorenc. Pridnega in uslužnega moža, ki je doživel težek gnotni udarec z zagoteno izgubo denarne vrče bo marširodo nerad pogršal. Na novem službenem mestu mu želim mnogo sreče. Namesto njega smo dobili po dolgem moledevanju dve pismošnici in sicer G. Ochinierja Antona in G. Zagorja Ferdta, tako da imamo sedaj tri pisarniške kar bo prilično zadostovalo. Področje našega poštnega urada je obsežno in so sedanjim pismošnicam morali opravljati kar težko delo in največkrat so morali kositi šele pozno popoldne. Dokler se novi dve moči ne uvedeta je na mestu potrpljenje glede dostave, ki je vsled pomanjkljivih naslovov oteženo.

Časten uspeh je pri zadnjih konjskih dirkah v Ljubljani dosegel s svojo sedemletno »Goro« naš domačin in navdušen športnik G. Polc Darko iz Toplice. V močni konkurenci je na 2050 metrov zasedel četrto mesto, v naslednji dirki pa tretje oziroma peto mesto, o čemer bo zbor sodnikov še končno veljavno odločil. Gospod Polc se že skoro deset let udeležuje vseh pomembnejših dirk v St. Jerneju, na Krškem polju, na Bledu in drugod. S svojo prejšnjo kobiljo »Majo« je v številnih konkurencah odnesel tri prve in eno drugo, v dvopregi pa eno prvo nagrado. Pozneje je dirkal za g. Bona iz Krškega z njegovo »Dizmo« in spet prejel tri prve in več

pravočasno rešil iz Drave trgovski pomočnik H. Kranjc.

Afera z »ukradeno narjo« postaja od dne do dne večja. Poročali smo, da so nedavno poneli neznani storilci vdrl v skladišče trgovca Brezovnika Franca in naložili na tovorni avtomobil več sodov narje. Te dni je bilo izvršenih v okolici Ptujja več aretacij sumljivih oseb, pa tudi celo iz Maribora je bilo nekaj aretirancev izročnih tukajšnjemu sodišču.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 18. julija katoličani: Kamil

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Heroji Zapada
Kino Sloga: Zaprt
Kino Union: Zdravnik iz strasti
Kino Šiška: Zasanjanje ustne

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartner, Moste - Zaloška cesta.

Ozpod sira

Za duševni blagor, osobito pa za razvedrilo Kranjcev skrbita tudi v najbolj vročih dneh prav vestno »Gorenjce« in »Kranjski zvon«, ki izhajata oba pod istim večjim vodstvom. V odsotnosti tega večjega vodstva pa prevzame to nehalno delo običajno neki drugi gospod, ki obravnava v zadnjem »Kranjskem zvonu« pod naslovom »Uživajna željni otroci« vzročno zvezo med lizanjem sladoleda in nebrzdano čutnostjo takole:

...Kamorkoli grem po Kranju, povsod srečavam sladoledne lizane... Vsi so zastopani med lizuni. Majhni, veliki, polinteligentni, preprosti delavci in pocesani komitji... Pa če bi šlo za zdravje in varnost, najbrž na tem mestu ne bi govorili. Je še nekaj drugega pri tej sladkosnodnosti... Sladkosnodnost je del čutnosti... Otroci, ki se ne naučijo sladkosnodnosti premagovati, ne bo znal krotiti pozneje svoje čutnosti. V začetku poželi sladoled in bonbone. Pozneje bo požele cigarete ali alkoholne pijače... Še pozneje bo požele ali nezmerno ali pa nedovoljno uživanje spolnih naslad. In tako bo šlo dalje...

Vse to in še več nam pojasnjuje juljska številka »Kranjskega zvona«. Če povemo še, da večino kranjskih slaščičarn, ki vse izdelujejo in prodajajo (časit jim) prav dober sladoled, financirajo in s stalnim obiskom časte ravno člani konzorcijske »Gorenjce« in »Kranjskega zvona«, potem se ne moremo načuditi prefinjenim reklamnim najdljivosti gospoda pisca, ki je s citiranim člankom prekosil gotovo tudi najboljše ameriške strokovnjake za reklamo. Ako pa smatra kljub znani zgodbi o dimenzijah Kleopatrinega nosu ta gospod svoja globoka sladoledarska razglabljanja za resna in če abstrahiramo vročnost glav v tej pasji juljski vročini, lahko pričakujemo, da nam bo avgustova številka »Kranjskega zvona« dokazala, da Adama ni zapeljal v prvi greh jabolko, temveč - sladoled! Mi pa pravimo: Proč vse izkušnje, doli z zapeljivci, živeli lizuni in - lizikel!

Iz Maribora

— Studenške novice. Studenčani nismo kar tako. Sedaj smo dobili javno telefonsko govornico. Ob priliki slovesne otvoritve so spregovorili župan Kaloh, solski upravitelj J. Kontić, učitelj E. Vranc ter gr. Pušnik, Brenčič, poštna upraviteljica ga. Budnova ter šef mariborske terenske sekcije Zmazek.

Šahovski tekmovalci za prvenstvo Maribora. Sreči so se nadaljevala šahovska borba za prvenstvo Maribora. Mišura in Babič sta remizirala, prav tako Vidovič in Šumenjak. Eferl je porazil Knehtla, Lukež sen. pa Nosana. Ostale partije so bile prekinjene. Stanje po devetem kolu je naslednje: dr. Krulje 6,5 (1), Mohorič 6 (1), Mišura 6, Gerželj 5 (3), Lukež (sen.) 5.

— Zareca karbidna masa se je razlila na 39letnega pomožnega delavca Leopolda Rohiča iz Lobjnice v Rušah. Bil je nevarno opečen po spodnjem delu telesa. Prepeljali so ga v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

— Melxner izročil sodišču. Poročali smo o podvign 41letnega bivšega gledališke igralca Jozefa Melxnerja, ki ga je mariborska policija razkrinkala kot vlomilca in tatu. Kakor znano je Melxner izvršil v Mariboru nekaj drznih vlovov, razen tega pa je bil tudi osumljen, da je vršil neko propagando. Ker je obstojal sum, da se je pregrešil proti obtožbam zakonom tudi v Zagrebu in Ljubljani, je mariborska policija Melxnerja soddstopila zagrebški in ljubljanski policiji, ki ga je sedaj spet pripeljala v Maribor. Mariborska policija ga je včeraj dopoldne izročila v zapore tukajšnjega sodišča.

— Množica navdušenih planincev na Pohorju. Tradicionalno Arehovo žegnanje na Pohorju je doživelo letos nesluten rekord. Že v noči na soboto so številne skupine šle na Pohorje, da se udeležijo tradicionalnega planinskega proščenja. Množica planincev je bila toliko, da se je razvila ob Mariborske koče do Ruške koče prava promenada, kakor jo vidimo vsak večer na mariborski aveniji. Poleg mladcev in mladenk so prišli proslavljat planinskega patrona tudi stare planinske korenine. Arehovi čestitci so se v noči zvečer in nedeljo ves dan pozno v noč odlično zabavali.

— Strelji iz zasede. Ko se je 25letni kmečki dlnar Alojz Kline iz Bohove vračal ponči domov, so odjeknili iz bližnjega koruznega polja strelji. Šibre so zadele Kline v levo in prsi. Obelzjal je v mlaki krvi. K sreči so ga še pravočasno našli pasantje, ki so o zadevi obvestili orožnike, ki sedaj polzevedujejo za tajinstvenim napadalcem. Klinea so odprnili v mariborsko bolnico, kjer so mu zdravniki rešili življenje.

— Drzen vlom v cerkev v Spodnji Pol. skavi pojasnjen. Poročali smo že o drzen vlom, ki je bil izvršen v faro cerkev pri Spodnji Polskavi, ko so storilci odnesli monstranco in ciborij. Preiskava je dognala, da je v lom izvršil neki cigan, ki je po tatvini izginil neznano kam. Za njim je izdana tračala.

— Popravila na magdalenski cerkvi. Te dni so pričeli z zunanjimi popravili magdalenske cerkve. Prišli so s popraviljem in prenavljanjem cerkvenega zvoniča.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

Zajezimo odtok turističnega denarja

Dohodki od inozemskih turistov naraščajo, toda naglo naraščajo tudi izdatki naših turistov v inozemstvu

Ljubljana, 18. julija. Splošne podatke o razvoju turizma v naši državi, ki smo jih objavili včeraj za statistiki poročila uprave »Putnika« iz Beograda, izpolnjujemo s podatki o finančnem efektu turizma, ki je končno najvažnejši činitelj, kadar gre za vprašanje turizma. Ne samo obstoj in razvoj gostinstva sta odvisna od finančnega efekta turizma, temveč tudi aktivnost ali pasivnost državne trgovske bilance.

S tega vidika je statistika o turističnem prometu v Jugoslaviji v zadnjih šestih letih kaj zanimiva. Številke kažejo, da je od l. 1933 do lani število inozemskih turistov naraščalo. L. 1933 je prišlo v našo državo 216.654 inozemskih turistov, l. 1934 234.959, l. 1935 242.214, l. 1936 257.590, l. 1937 273.897 in l. 1938 287.391 turistov. Od l. 1933 število inozemskih turistov, ki obiskujejo našo državo, torej stalno narašča, stalno pa tudi narašča število jugoslovenskih turistov, ki obiskujejo inozemska letovišča. L. 1933 je bilo 68.545 naših turistov v inozemstvu, l. 1934 68.008, l. 1935 82.398, l. 1936 87.205, l. 1937 110.604 in l. 1938 je bilo 116.964 naših turistov v inozemstvu.

Ako odstojemo število naših turistov, ki so odšli v inozemstvo, od števila inozemskih turistov, ki so prišli v našo državo, vidimo, da je prišlo l. 1933 148.109, l. 1934 166.951, l. 1935 159.816, l. 1936 170.385, l. 1937 163.293 in l. 1938 170.427 inozemskih turistov več v našo državo kot je odšlo domačih turistov v inozemstvo. Številke o presežku inozemskih turistov stalno naraščajo od leta do leta. Presežek je bil na primer l. 1935 manjši kot l. 1934 in presežek l. 1937 manjši kot l. 1936. Nestalno naraščanje prireže kaže na to, da stalno naraščanje števila naših turistov, ki potujejo v inozemstvo, manjša finančni efekt inozemskega turizma v naši državi. Skupna vsota sicer kaže, da je v zadnjih šestih letih prišlo v našo državo 1.512.705 inozemskih turistov in da je odšlo v inozemstvo iz naše države 533.724 domačinov ter znaša razlika 978.981 ali 35,3%. To se pravi, da znaša presežek inozemskih turistov pri nas 35,3%, a prav ta številka kaže na to, da obiskuje inozemska letovišča še vedno preveč jugoslovenskih turistov. Obenem s propagando za naša letovišča v inozemstvu bi bilo potrebno razviti obširno propagando za domača letovišča, oziroma dopovedati bi bilo treba vsem domačim letoviščarjem, naj ne nosijo denarja v inozemstvo, ker imamo v Jugoslaviji sami krasna letovišča in kopališča. Zajeziti je treba odtok domačih turistov v inozemstvo.

stvo s strogimi ukrepi. Mislimo, da je nujno potrebno, da prakticiramo avtarktično politiko prav v pogledu turizma, ki postaja od leta do leta bolj važen činitelj med postavkami narodnega proračuna dohodkov. Nemčija enostavno onemogoča z deviznimi predpisi odhod svojih letoviščarjev v tuje države, oziroma jim dovoljuje potovanje le v tiste države, s katerimi je v takih gospodarskih odnosih, da koristi letovanje nemških turistov v inozemstvu tudi nemškemu narodnemu gospodarstvu. Ena takih držav je na primer Jugoslavija.

Do spoznanja, da je treba zajeziti odtok jugoslovenskih turistov v inozemstvo, pridemo tudi, ako primerjamo turistične bilance v posameznih letih. Res je, da dohodki od inozemskih turistov zadnja leta stalno naraščajo, res pa je tudi, da v še hitrejšem tempu naraščajo dohodki, ki jih ima inozemstvo od naših turistov.

L. 1933 je znašal naš dohodek od inozemskih turistov 273,6 milijona din, leta 1934 309,1 milijona din, l. 1935 317,1 milijona, l. 1936 342,1 milijona, l. 1937 389,5 milijona in l. 1938 384,5 milijona din. Izdatki naših turistov v inozemstvu so pa znašali l. 1933 150,8 milijona, l. 1934 142,1 milijona, l. 1935 164,8 milijona, l. 1936 191,8 milijona, l. 1937 276,5 milijona in leta 1938 282,4 milijona din.

Da je nujno potrebno nekaj ukreniti proti čedalje močnejšemu odtoku domačih turistov in s tem tudi našega turističnega denarja v inozemstvo, kažejo dohodki in lanskem in predlanskem letu. L. 1938 so znašali dohodki od inozemskih turistov pri nas 5 milijonov dinarjev manj kakor predlanskim, izdatki naših turistov v inozemstvu so pa bili lani za skoraj 6 milijonov din večji kakor predlanskim. Tendence v tem pogledu je torej taka v zadnjih dveh letih, da naši turisti zapravljajo čedalje več denarja v inozemstvo, inozemski turisti pa, čeprav jih je več kot domačih, ki odidejo v inozemstvo, trošijo čedalje manj v naši državi. Zato pa je tudi v zadnjih letih presežek dohodkov od inozemskih turistov pri nas v primeru z izdatki naših turistov v inozemstvu vsako leto manjši. L. 1933 je znašal ta presežek 122,8 milijona, l. 1934 167,3 milijona, l. 1935 152,3 milijona, l. 1936 150,3 milijona, l. 1937 113 milijonov in l. 1938 101,6 milijona din. V zadnjih petih letih se je presežek zmanjšal za okoli 65 milijonov din. Naša turistična propaganda naj torej upošteva ta dejstva in naša turistična politika naj dvigne našo turistično bilanco tudi z zajezitvijo odtoka našega turističnega denarja v inozemstvo.

ostalo, številčno dokaj močnejše prebivalstvo. Vsak bivši borec mora postati znova borec, četudi sedanja doba od njih ne zahteva, da bi se borili z orožjem v roki. Bivši borci naj bodo med prvimi, ki naj dokažejo, da se lahko pride do uspeha le v skupnosti z nesebičnim delom in dejansko ljubeznijo.

Po poročilu delegata Marušiča, katerega so z burnim ploskanjem nagradili za pregledno poročilo, so si borci izvolili svoj prvi upravni odbor s tovarišem Bregantom in učiteljem Bocem na čelu. Z občnega zbora, ki je potekel v najlepši harmoniji, so se borci razšli na svoje domove z zavestjo, da so domovino že enkrat reševali ter da jo bodo tudi še v bodoče, če bo za to potreba.

Prijet vlomilec

Zmirec, 16. julija. Gostilničar v Zmircu Filip Lavriša je bil zadnje čase v nemajhnih skrbih. Vedel je, da prihaja v njegovo hišo nekdo, ki krade, ni pa mogel priti tatu na sled. Kakor v večini takih primerov, je tudi Lavriša premagalo srečno naključje, da je prišel slednjemu rokoma v roke. Ko je hotel Lavriša v petek zvečer v spalnico, je takoj opazil, da je zaklenjena, še bolj pa ga je presenetilo, da tudi ključa ni bilo v vratih. Stopil je zato v trgovino v pritičju in opazil vrata rahlo priprta, a ključ od spalnice je tičal v vratih. Ne da bi pomišljal, je sunkoma odprl vrata in že je zagledal, kako se stiska v koto njegove trgovine neki Franc Aličič, ki se je bil tudi tokrat zaloputnil s tujo robo. V žepe je pospravil tri

Stavbe ob robu zaščitenege ozemlja

Čim prej bo treba razčistiti vprašanje, ali je dovoljeno zidati na ozemlju, proglašeno za narodni park, ali ne

Ljubljana, 18. julija. To vprašanje bo treba rešiti pravno: Do kam sega zaščiteno ozemlje in do kam je dovoljeno zidati? Kje so točne meje zaščitene ozemlja in ali je dovoljeno zidati ali ne na ozemlju, proglašeno za narodni park.

Zdi se, da naši meščani kljub vsemu še ne vedo tako čisto nezadane, zelene meje površine, da bi se spustili v boj za njo, ko bi bila ogrožena. Pri nas ni družtev za zaščito narave, temveč celo sklicujemo ankete, kako bi zatrl vandalizem. Mnogi meščani ne cenijo Rožnika in Tivolijskega parka, če bi bila zidana že v najbližji bodočnosti. Pri nas ljudje niso v pravem odnosu do narave; ne govorimo le o mladini, ki se v šoli ne nauči ceniti ter spoštovati žive narave, o mladini, ki uničuje naše parke. Med vandale ne moremo, žal, prištevati le nepremišljene in nevezgane mladine. Cvetja v parkih ne trgajo le otroci, kakor tudi le otroci ne razbijajo klopi in ne trgajo košaric za odpadke. Odrasli ljudje s temnimi nagnanji — ne le v pijanosti — pogosto dirjajo ponoči v parkih. Še manj kakor parke znajo ljudje ceniti gozdove, ki so zdaj proglašeni za narodni park. To še ni najhujše, da ljudje v teh gozdovih nabirajo drva, hujše je, da tudi sekajo mlada drevesca, da se v gozdu zalagajo s fizičnimi, s svežim smrejem in sploh z lesom, kakor da so gozdovi njihovi. In kako malo spoštovanja do narave imajo nekateri meščani, se kaže tudi po tem, da mejejo odpadke po parkih in sprehajalnih poteh, v gozdovih pa celo pogosto polkvarjeno posodo, steklenice, pločevino in podobno saro.

Se mnogo bolj kakor vse to pa kažejo še nekateri drugi, resnejši znaki, da pri nas ni med ljudmi spoštovanja do narave ter da meščani ne znajo ceniti največjega mestnega bogastva za prebivalstvo. V drugih mestih v tujini, zlasti v Angliji, je za braniku interesov mesta mnogo vplivnih ter uglednih društev za zaščito narave. Če bi pri nas ljudje tako spoštovali naravo kakor Angličani, bi se pač ne moglo zgoditi, da bi meščani zidali na zaščiteno ozemlju, da bi bile naprodaj parcele na meji in na samem ozemlju, namenjenem za parke in na zemljiščih sploh, ki bi morale ostati zelena, nezidana. Toda dogajale so se še hujše reči; zeleno ter formalno zaščiteno ozemlje so uničevali z več ali manj neokusnimi posloplji (sicer

pa ne gre za to, ali je poslopje okusno ali ne) tudi čimtelji, ki bi sami morali skrbeti za zaščito ozemlja. Zasebnikov je bilo čedalje več, ki so si prizadevali, da bi dobili stavbno dovoljenje ob lepem, zračnem, zaščitnem zelenem pasu. Lastniki lepih zemljišč seveda tudi ne drže rok križem ter streme, da bi bile dovoljene parcelacije tudi tam, kjer je še vsaj »spornost«, ali je zemljišče v okviru zaščitenege, nezazidljivega ozemlja. Nekateri gospodje imajo velik vpliv, zato je velika nevarnost, da se bo zaščitena zelena površina začela krčiti. Na meji zelene površine ne bo nikdar točno določeno, do kam je prav dovoljeno zidati in do kam ne — dokler meja ne bo zarisana res povsem točno ter nesporno.

Toda ne le to; prepoved zidanja na zaščiteno ozemlju bo morala veljati za vse. Če se bo dogajalo, da bo nekdo smel parcelirati zemljišče n. pr. pod Rožnikom, bodisi pri Čadu ali pri mestni drevnici, ali celo, da bo kdo smel zidati brez vsakih posebnih ceremonij v samem rožniškem gozdu, se bodo te pravice skušali poslužiti še mnogi drugi, ki jih ni malo. Če pa drugim ne bodo dovolili zidati na prej zaščiteno ozemlju, temveč le prvimi, bodo seveda nastali hudi spori. Do nekega podobnega spora je že prišlo in časopisje je že dovolj pisalo o njem. Nekdo je namreč hotel zidati v gozdu ob Večni poti, a ni dobil stavbnega dovoljenja in medtem, ko so se vlekle tožbe, so ga pregnali s stavbišča. Ljudje morajo vedeti, do kam sega zaščiteno ozemlje, odnosno do kam je v resnici zaščiteno, pa tudi, če zaščita velja za vse. Zaščita je potrebna, kar trdim, kljub mnogim nasprotnikom te zaščite; še v naprej se bomo odločno zavzemali za ohranitev vsega, kar je najdražje za Ljubljano — za pljuča našega mesta in za njegov najlepši, naravni okras. Če Ljubljani vzamete Tivoli in njene gozdove, kaj ji še ostane?

Zato je pa treba še končno napraviti red. Mestna občina naj v soglasju z meščani natančno določi mejo zaščitenege ozemlja ter naj poskrbi za primerno, zakonito zaščito ter njeno najstrožje izvajanje. Tako bodo tudi odpravljene vsi spori, ki ne morejo koristiti mestu in posameznikom. Pljuča Ljubljane so v nevarnosti in če tega ne sprevidijo sami meščani, naj se zganajo vsaj tam, kjer so dolžni zastopati ter braniti interese mesta.

večino zagrešil tako, da je izrezal kipe, odprl okna in odnesel kar mu je prišlo pod roke. Tako je že lani julija pri belem dnevu dvakrat vlomil v stanovanje rudarja Peterlina in ga odkodoval za 250 din. Letos je začel marca meseca in odnesel Juratovcu na Lokah kakih 80 din. Maja je presenetil rudarja Palčiča Ivana in mu odnesel uro, vredno 600 din, slatke uhanke, poljski meter, kar vse je pod ceno prodal. Zaradi ure, ki je manj prejel 100 din ter moral dodati še uhanke, je kupec, ki je moral vendar vedeti, kakšnega izvora je blago, odšel krajše kazen in moral kupljeno blago vrniti. Deček je lani meseca olašil Prosenca Franciška iz Strahovec za dobrih devet kovačev, ki jih je ukradel iz omare, se istega dne je pa ravno v isti vasi obiskal Bregarja Jurja in Mlakarja Edvarda kar skozi klet. Pri

prvem je »zauzeli« 150 din, drugi pa ga je preprosti. Kmalu je vlomil skozi okno na vrh v stanovanje trafikanta Jerina in odnesel štiri kovače ter skaflo cigarete. Pozabil ni niti na svojega očeta in mu iz omare izmaknil večjo ročno tiskarno, vredno 300 din, ki jo je seveda nekemu, ki ima zdaj sitnosti radi tega, prodal in denar zakadil ter pognal s sladkarijami.

Orožni ki so ga imeli delj časa na sumu, leter pa ni bilo dokaza, so le čakali na ugoden trenutek, nakar je prišel v kleče, iz katerih se ni mogel izvil. Po dolgem brezuspešnem zaslavljanju in ko so mu vime dokazali, je šele priznal svoje grehe. Zda sedel v litijah zaporih in upamo, da je dovolj dokazal, kako zrel je za vzgojni zavod, kamor bi moral priti že dosti prej, pa se je menda oblasti zdelo, da še ni tako pokvarjen.

Tragična smrt šolskega upravitelja Silva Mehore

Utonil je večeraj v Savi — Junaštvo policijskega stražnika Alojzija Cvetreznika

Ljubljana, 18. julija. Vroči poletni dnevi so izvalili zadnje dni k Savi na tisoče kopalcev, ki se hlače v njenih valovih. Tudi večeraj se je v Savi kopal mnogo kopalcev, med njimi je bil tudi 24letni učitelj Silvo Mehore, stanujoč na Sv. Petra cesti 22 v Ljubljani. Bil je z družbo svoje zaročenke in nekega prijatelja, s seboj so imeli pa tudi nekega 10letnega fantička. Kopalci so se pod novim Severjevim kopalščem na levem bregu Save. Okrog 17. sta odšla učitelj in njegov tovariš v vodo, vodeč za roke dečka. Mehoreva zaročenka pa je ostala na bregu.

Vsi trije so plavalci po Savi pod mostom, nenadoma je pa dečka pograbil mračen vrtnec in ga potegnil s seboj. Otroci je pričel klicati na pomoč in Mehore je hitro odplaval proti njemu. Najbrž se je fantek učitelja preveč oklenil kajti oba sta se začela potapljati. Na učiteljeve kliče na pomoč se je podvil za Mehoro prijatelj, a močna struja je pograbila tudi njega, tako da so bili vsi trije v smrtni nevarnosti.

Kriki iz Save so opozorili v bližini kopalnice se policijskega stražnika Alojzija Cvetreznika iz Ljubljane, ki je bil s svojo ženo ob bregu. Ne mamec se za nevarnost, je pogumno skočil v vodo in po

strelilo se mu je v zadnjem hipu potegniti iz Save otroka, ki je bil že popolnoma pod vodo, nato je pa rešil se Mehorenega tovariša in ga spravil na breg. Neki uradnik je med tem skočil v vodo in plaval na pomoč Mehori, ki se ga je v strahu oklenil. Le s težavo se je uradnik izvil iz njegovega objema. Nato ga je hotel zagrabit za lase, a v rokah mu je ostala samo čepica, dočim je Mehore izginil v valovih.

Kopalci so preiskali vso Savo, da bi našli ponesrečenega učitelja, a ves trud je bil zaman. Stražnik Cvetreznik je otroka, ki je bil že nezavesten, z umetnim dihanjem spravil k zavesti in ga tako rešil smrti. Junaštvo vrgla stražnika zasluži vse priznanje.

Obupana učiteljeva zaročenka je sredi odšla na Mehoro dom, kjer je o tragični nesreči obvestila njegovo mater. Trupla nesrečnega učitelja še niso našli. Davi je neki Posavec preiskal vso Savo od mostu do Male vasi, pa je bil njegov trud zaman.

Pokojni Silvo Mehore je bil šolski upravitelj v Brigi pri Kočevski Reki. Bil je idealen mladenič in navdušen Sokol. Vest o tragični smrti vrgla mladeniča je pretresla številne njegove prijatelje in vzbudila globoko sočutje s težko prizadeto njegovo materjo.

Le naprej, brez miru...

Uspešno delovanje škojloškega Sokola
V nedeljo popoldne priredi javen telovadni nastop

Škofja Loka, 17. julija. Škojloški Sokol ne pozna miru. Iz tedna v teden pripravlja domači javnosti prireditve, ki moremo reči o njih brez pridržka, da so na visoki stopnji. Udeleževanje se izraža na gospodarskem področju, v nič manjši meri pa tudi na sokolsko idejno, glasbeno, dramatično in tehnično. Posebna skrb se posveča mladini. Društveno življenje je porazdeljeno na odseke, ki delujejo v smotrni povezanosti za isti smoter: prikazati sokolsko zajednico kot resno, dovršeno ustanovo, ki ji javnost upravičeno lahko izkazuje svojo pozornost.

Zlasti naj poudarimo, da je med Sokoli in Sokolci poleg dnevnega, sokolstvu naklonjenega časopisja mnogo sokolskega tiska, zlasti Sokolske volje, ki prihaja v skiro vse zavodne sokolske družine. Zenski odsek je organiziral doslej 22 večerov za članice, ki se v prijateljski povezanosti vadijo v kuhinji in ročnih delih. Iz pobud tega odseka smo doživeli lepo materinsko proslavo, otroški ringaraja in maskarado. Na novo je oživel dramatični odsek, ki je priredil doslej 6 predstav, z velikim uspehom je bila organizirana tombola. Z igrati se prične na jesen zopet in je vzeta zadeva v roke strogo po načrtu. Prosvetni odsek je imel za oboji naraščajočo zelo uspešno prosvetno šolo, srede pa so bile odločene za predavanja. Zlasti zanimajo članstvo poročila o mednarodnem evropskem položaju. Kot posebno poznamo bratske večere, pa tudi zvočni kino smo uvrstili v sklop naših narodno-državljanških teženj. Prikazujejo se predvsem češki, francoski, ameriški filmi, dočim nemški s svojo plehkoščjo našega občinstva ne navdušujejo. Važno je tudi, da izpolnjuje društvo svoje gospodarske obveznosti do najvišje zmogljivosti. Letos bo tudi Sokolski dom nekoliko prenovljen. Predvsem bo nova mala dvorana, ki bo popolnoma renovirana.

Ako pomislimo, da ima loški Sokol svoj dom, svojo smučarsko skakalnico, ogromno letno telovadišče, dragoceno kino-aparatur, lastno opremo za dve dvorani, pribor za veselične prireditve, lepo zalogo kuliserije, knjižnico itd., potem se nam prikaže delovanje društva v vsem obsegu.

In tehnično delo? Sokoli in Sokolice, naši prijatelji, 23. t. m. ga boste lahko ocenili. V nedeljo popoldne bo slikovit javni nastop vseh naših telovadskih oddelkov in

kar nič ne dvomimo, da bo tudi telovadni nastop na višini, kakršne smo vajeni pri naših prireditvah sploh. Škojloški Sokol se trdno drža načela, le naprej in navzgor. Vabimo na naš nastop. Na svidenje in zdravo!

Nastop marljive sokolske čete

Poljčane, 17. julija.

Na svojem letnem telovadišču je imel v nedeljo laperski Sokol svoj telovadni nastop. Četa, ki spada pod matično društvo Slov. Bistrica, je ta dan pokazala prav lepe uspehe na telovadnem področju. Številni pripadniki so vedno večje, ter je zlasti borbeni mladi rod, kar se je čutilo ob navdušenih vzklilikih sokolstvu. Sokolski ideji, kralju in domovini med povorko, ki se je formirala tik pred nastopom na letnem telovadišču ter krenila nato skozi vas in nazaj.

Nastop, pri katerem je deloval tudi oddelek vojaštva iz Slov. Bistrice, je otvorila po pozdravu zastave, sokolska deca s prostimi vajami. S predpisanimi prostimi vajami so nastopili tudi vsi ostali oddelki. Posebej naj še omenimo živahne tekme naraščajočkov preko ovir (v prahu), ki so ga morali požirati, pri ovirah, pa ni priporočljivo, da imajo v ustih kos žemlje, dalje nastop naraščajočkov v pestih domačih oblekah z vajami s klasejem, posebna točka naraščajočkov in pa strumen navjovok, ki je zadivil vse gledalce. Originalne in prisrčne so bile igre moške dece. Videli smo nekaj dobrih vaj na drugo in bradli. Veliko je bilo zanimanje za švedsko štafeto med Laporčani in Poljčanci ter so zaslužno zmagali poslednji. Spored nastopa, ki je obsegal 12 točk je bil zaključen s hemanjem državne zastave in petjem »Hej Slovani«. Sodelovalce so tudi društva iz čete St. Bistrica, Crešnjevec, Poljčane in Pragersko. Trud, ki so ga imeli posamezni vaditelji in pripadniki z nastopom, bi zaslužil vsekakor večje udeležbe. Žal so bile ta dan vsenaokrog sosedne prireditve. Bratu starosti Logarju, br. načelniku Mastišku ter vsem zvestim sokolskim pripadnikom in voditeljem marljive laperske sokolske čete kličemo: Le naprej... in zdravo. — Išk.

Iz Trbovelj

Občinski obračun. Tukajšnja občina je 15. t. m. zaključila obračun dohodkov in izdatkov za proračunsko leto 1938-39 ter ga razpodelila občanom na vpogled do 23. t. m. Iz razpoložnega občinskega obračuna je posneti, da so znašali dohodki od 110%, občinske doklade na vse državne neposredne davke 2.134.954 din, trošarina na vino, vinski mošt, pivu itd. je dala občinski blaginji 1.872.757 din, razne takse 16.580 din, dohodki občinskih posestev, podjetij, zakupnine lovščic, tržne lope itd. 555.830 din, razni nepričakovani dohodki in drugo 78.708 din, in prenos proračunskega prebitka iz leta 1937-38 1.320.604 din, skupaj torej dohodki 5 milijonov 979.435 din. Izdano pa je bilo za plače, pokojnine, stanarine, nagrade in doklade 738.673 din, za občo upravo 157 tisoč 768 din, za osebno in imovinsko varnost 100.364 din, za vzdrževanje šol in druge kulturne potrebe 387.788 din, za odplačilo dolgov 579.916 din, v gradbenem namene 233.989 din, za kmetijstvo, živinorejo in gozdarstvo 39.231 din, za narodno zdravje 187.567 din, za socialno skrbstvo 775.247 din, za nadaljevalno šolstvo in tujski promet 74.214 din, občinska

podjetja, davki in zavarovalnine 224.436 dinarjev, za zbiranje občinske trošarine, volitve, nabavo tiskovin 51.807 din, izredni krediti za šolo Hrastnik, gradbo občinskega doma in hiš, za pospeševanje tujekega prometa in regulacije 1.320.402 dinarjev, skupaj torej izdatki 4.967.385 dinarjev, stvarni preseček znaša potentakem 1.012.050 din. Dohodki iz izdatki ostalih skladov pa so znašali: ubožnega sklada 455.081 din, veterinarskega sklada 7.965 din in odkupnine osovnege dela 6.838 din. Občinska podjetja so bila vsa aktivna in so znašali dohodki na 44.230 dinarjev več kakor pa je bilo v proračunu predvideno. — Obračun dohodkov in izdatkov bo na seji dne 27. t. m. končno veljavno pregledan in odobren.

Tombola rudniških gasilcev. V nedeljo so tukajšnji rudniški gasilci priredili tombolo, ki je prav dobro uspela. Obisk je bil rekorden, čemur se pač ni čuditi, kajti gasilci so pripravili kar 20 dragocenih tombolstvih dobitev, 150 amb, 95 tern, 85 kvatern in 75 činkvov in kar je najbolj veliko, je bil kredit v znesku 2500 dinarjev, ki ga je zadel rudar Salobir Jernej iz Trbovelj. Tudi ostale dobitke, t. j. šivalni stroj, kolesa in dr. so zadeli po

večini samo delavci in delavke, kar je pač razumljivo, saj so bili udeleženci tombole v ogromni večini delavci iz rudarskih revirjev in okolice. Po tomboli se je razvila na prostornem travniku poleg gasilkega doma prijetna zabava, ki je trajala pozno v noč.

—10letnik Del. Kolesarskega društva. Tukajšnja podružnica delavskega kolesarskega društva je v nedeljo proslavila 10-letnico svojega delovanja. Prireditelj je bila organizirana v večjem obsegu s sprejemom gostov pri jutrnjem vlakcu, ki pride ob 8. uri iz Maribora. Goste, ki so prišli v velikem številu iz Maribora, Pobrežja, Studencev, Ruš, Slovenske Bistric, Celja in drugod, so pričakovali na tukajšnji postaji zastopniki tukajšnjega kolesarskega društva, delavski zastopniki in veliko število prijateljev kolesarskega športa s tukajšnjim delavsko godo. Po prihodu vlaka, s katerim je dospela tudi godba glasbenega društva železničarjev iz Maribora, se je razvila s postaje dolga povorka s kolesarji in obema godbama na čelu. Po prihodu so si gostje ogledali Trbovelje, ob 11. uri pa je bil na dvorišču delavskega doma koncert železničarske godbe iz Maribora, popoldne ob 13. je bil sprevid kolesarjev po trboveljski dolini, nato pa je sledila veselica in ko so z večernimi vlaki in s posebnimi avtobusi odhajali, so se gostje le težkega arca poslovili od veselih Trboveljčanov in prijaznih Trboveljčank.

Smrtna nesreča

Sorica, 15. julija. V Sorici, prijaznem zaselku škojloškega okraja, kjer se točno kažejo ogranki naše zemlje, do državne meje proti Italiji, se je pripetila te dni težka nesreča, ki je vzbudila ne le veliko pozornost, marveč tudi obžalovanje. Šef in mojster podjetja za popravilne strelodov Crnzet Emil iz Maribora je popravil s svojimi ljudmi v Sorici strelodove. S Crnzetom je prišel kot potnik Stefan Novak, ki je sprejemal naročila za elektrotehnične potrebe. monstersko delo pa je opravljal Ivan Emersič iz Leskova pri Ptuj, samesar 25 let. Emersič se je povzpelo usodnega dne ob 14.15 na streho tamnje osovne šole, da bi pregledal strelodove. Za šolo so stali domači šolski upravitelj železniki Martin, mojster Crnzet in Novak. Čim je prišel Emersič do strelodova, je še povedal spodaj stoječim, da je žica strelodova pregrela. Del žice je držal v rokah, potem pa se je pričel palogama spuščati s slemena strehe navzdol.

Nesreča je hotela, da se je vprav tedaj Emersiču žica odtrgala in mladenič je zdrsnil najprej do roba strehe, ž v naslednjem hipu pa je omanil v globino. Padel je iz višine dobrih sedem metrov na tla in oblezel na mestu mrtve. Z razprostrtimi rokami je odletel naravnost z glavo navzdol. Prisotni so nesrečniku skušali nemudoma pomagati, žal pa je bilo njihovo prizadevanje brez uspeha. Emersič si je zlomil obe roki, dobil je manjše rane po obrazu, smrt pa je nastopila takoj zaradi zlomljenega tlaka, ki je terjala življenje mladega človeka, je treba pripisati nesrečnemu naključju, da se je pretrgala vrva. Truplo pokojnika so prenesli v mrtvašnico v Sorici, odkoder se je vršil pogreb, ob veliki udeležbi domačega prebivalstva.

Slovenci v Ameriki

Na državni medicinski šoli v Louisianu je ob koncu maja dovršil medicinske študije Slovenec M. Goršek in bil je promoviran za doktorja vsega zdravilstva. Rojen je bil v Ameriki.

Prije v zgodovini ameriških Slovencev je bila v soboto 8. t. m. v Pittsburghu skupna narodna proslava in manifestacija vseh Slovencev. Naši rojaki so manifestirali za svojo narodno kulturo in zavest, za enakopravnost, svobodo, demokracijo in socialne pravice. Prireditelj je bila v West View Parku, ki je eden najlepših izletniških parkov v zapadni Pennsylvaniji. Glavni govornik je bil Franc Lavše, sodnik iz Clevelanda.

Jurij Medved, ki je bil leta 1918 v Milwaukee obsojen na došmrtno ječo, ker je v družinskem prepriu ubil svojo ženo, je bil zdaj po 20 letih izpuščen iz ječe pod pogojem, da se podvrže deportaciji v staro kraj. Pred odhodom v staro domovino je pravil tovarišem, da ga zelo veseli, da se bo lahko vrnil domov, kjer ima še brate in dve sestri.

Na seji Slovenskega narodnega doma v Clevelandu je bilo sklenjeno, ustanoviti slovenski narodni muzej v Ameriki. V njem bodo zbrani razni predmeti, spisi in druge zanimivosti iz življenja Slovencev v Ameriki.

V kraju Heroose si je končal življenje Martin Premk, star 58 let, doma od St. Gotarja pri Trojanah. V Ameriki je živel 34 let. Smrtno se je ponesrečil v jezero Shagawa v Minnesoti Slovencev Janes Lovšin, star 82 let, doma iz Ribnice. Padel je v jezero, kjer je nekaj časa plaval, potem je pa jel klicati na pomoč. Potegnili so ga iz vode in prepeljali v bolnico, kjer je pa kmalu umrl. — V San Franciscu je umrl Janes Kunčič, star 78 let, doma iz Rečice pri Bledu. V Clevelandu so umrli Lofje Pirc, star 51 let, doma iz Novej mesta, Edvard Vorbec, star 64 let, doma iz Hrušice pri Ljubljani, Martin Arko, doma iz vasi Podkanež, fara Sodražica, in Marija Bogovič, rojena Antolović, stara 48 let. — V Detroitu sta umrli Slovencev Zupancič, star 56 let, doma iz Trbovelj, in Peter Majerle, star 49 let, doma iz vasi Log pri Crnomlju. — V Fair Havenu je umrl Franc Štrlar, doma z Verbnice.

Iz Škofje Loke

Povratak škojloških šolcev iz Sofije. IX. vseslovenskega sveta v Sofiji se je udeležilo 24 pripadnikov škojloškega Sokola, ki so se vrtni pošli najlepših vtisov v petek sveder s bravolomom. Kljub dolgi vožnji so bili izletniki dobre volje, doma pa kar najtopleje sprejeti. Prireditelj slovenskih izletnikov je potekalo potem v restavraciji pri Kromi, nakar so odšli Sokoli iz Poljanke in Selške doline, kakor škojloščani sami vsak po najbližnji poti domov. Vsejunaški zlet je utrčil v našem sokolstvu globoko vero, da živi v Bolgariji narod, ki je trdno odločen korakati z Jugoslavijo v slovenski skupnosti na srednjem bodočnosti vseh južnih Slovencev. Lokski Sokoli so bili nastanjeni v samostanu blizu stadiona.

Ostane vest, s prav dobrim uspehom je opravil v Beogradu župnik za občinskega pooblaščenega izmenjaja in gradbeno stroko, škojloški rojak g. Janko Dolenc. Naše iskrene čestitke!

Vstopnice in stanovanja na XII. olimpiadi V Jugoslaviji se bodo dobile naročilnice za stanovanje v vseh uradih „Putnika“

Pogled na tribune na olimpijskem stadionu v Helsinkih

Ljubljana, 18. julija. Prireditveni odbor za izvedbo XII. olimpijskih iger v Helsinkih, oddelek za nastanitev gostov je že razposlal prospekte, v katerih so navedene cene stanovanj in vstopnic. Soba z eno posteljo v I. razredu 150 din, v II. razredu 100 in v III. razredu 50 din. V istem vrstnem redu je cena sobi z dvema posteljami 225, 150 in 75 din, dodatno ležišče pa 50, 25 in 15 din. V vseh cenah je vračunana napitnina za postrežbo. Za večje skupine bo imel prireditveni odbor tudi stanovanja po 25 din za nočnino po osebi, še večje skupine pa bodo za skupno ležišče po solah in vojašnicah plačale 10 do 15 din na osebo. Kdor bo želel taboriti v lastnih ali izposojenih šotorih, bo moral to posebej javiti prireditvenemu odboru.

V Jugoslaviji se bodo dobile naročilnice za stanovanja v vseh uradih »Putnika«. Pri izpolnjevanju formularjev je treba položiti 10% kavicje. Stanovanje oziroma sobe se mora naročiti za najmanj 3 dni. Sobe bodo na razpolago od 14. ure prvega do popoldne naslednjega dne. Na razpolago bodo tudi stanovanja za vse čase olimpijskih iger, to je za 16 dni za ceno 800 din in to pri dobrih meščanskih družinah. Po vseh stanovanjih bo mogoče dobiti finski zajtrk s obilnim dodatkom od 10 din dalje, kosilo

in večerja pa bo v gostilnah od 25 din dalje. Celoletna dnevna oskrba z obilnimi obroki bo torej veljala dnevno 110 din, za 16 dni pa 1760 din, kar sprito razlike naše in finske valute ni preveč.

Cene vstopnic so različne, treba pa bo pohiteti z naročili, ker je povpraševanje zelo veliko. V glavnih uradovnicah »Putnika« so na razpolago naročilnice s točnimi pogoji glede plačevanja, kakor tudi pregledne tabele. Načelno so samo dnevne vstopnice (permanentnih blokov ni) in sicer za vsak predel stadiona po tri vrste: za atletske tekme v glavnem stadionu je cena sedežev po 125 in 175 din, za boljša mesta pa prvi in zadnji dan po 200 din, dočim so stojišča po 50 din. Na dan svečane otvoritve olimpiade bodo sedeži po 150 in 250, stojišča po 70 din.

V glavnem stadionu so sedeži po 150 in 80, stojišča po 40 din, za zadnja dva dneva (sedmi in osmi) pa veljajo povišane cene 175, 100 in 50 din.

Za telovadne nastope v olimpijskem stadionu so za prva dva dneva sedeži po 50 in 30, stojišča po 20 din, za tretji (zadnji) dan pa 100, 60 in 40 din. Za nogometne tekme v olimpijskem stadionu je cena sedežem 150 in 80 din (na vzhodni strani 100 in 60), stojišča pa 40 (30) din, na igrišču Fallokonttā pa so cene 60, 40 in 20 din.

Zakaj ne o pravem času v poboljševalnico? Kričec primer zanemarjene in pokvarjene mladine, ki ne vemo, kam z njo

Zagorje, 18. julija. Naše orožništvo je prijelo te dni mladega, toda že zelo pokvarjenega, komaj 15 let starega dečka V. S. in mu temeljito inpralo vest. Po zgledu velikih zakrknjenecov je mladostnik po trdovratnem zanikanju po vseh priznaval zgolj to, kar so mu mogli dokazati. Je to deček, ki bi mu ne prisodil deset let, medtem ko je prevečan kot star zakrknjenec. Pri tem pa se je pokazala žalostna slika, ki meče obosode vredno senco na naše vzgojne razmere sploh.

Deček je po zaključenem šoloobveznem času imel za seboj nekatere stvari, radi katerih so morali stari resno razmišljati, da bi nadebudnega sinka spravili v poboljševalnico. Toda nastale so ovire, deloma

po krivdi staršev, največ pa, ker pri nas še nimamo zakona in finančnih možnosti, da bi take mladotnike vse od kraja v posebnih zavodih skušali spraviti na pravo pot. Tako je deček ostal doma in ko se je našlo priložnostno delo v hrastniški steklarni, so ga zaposlili tam, da bi zaslužil kak dinar in v upanju, da se bo že kako poboljšal. Toda prišel je prekmalu v družbo, ki je nanj slabo vplivala, ker je bil nagnjen k temu. Kmalu je zmanjkal tu nekaj, kar ni najslabši vplivalec, je izgubil zaslužek, ki ga je prej večkrat za pravil v igri, na cigareta in pijati.

Medtem pa je letos že prav na skrivaj, da bi mu tega nihče ne bi prisodil, začel vamljati. In zdaj sledi pestra vrsta njegovih večjih in manjših vlomov, ki jih je

NOVO, UŽITKA POLNO RAZVEDRILLO

SMO PRIPRAVILI NAŠIM ČITATELJEM Z NOVIM, IZREDNO NAPETIM IN ZANIMIVIM ROMANOM

„Zagonetna smrt kneza Kostrova“

ZE NASLOV SAM POVE, DA JE SNOV ZAJETA IZ RUSKEGA ŽIVLJENJA. SODBO O NAŠEM NOVI ROMANU, KI ZAČNE IZHAJATI ŽE JUTRI, PREPUŠČAMO ČITATELJEM SAMIM.

DNEVNE VESTI

— Kralj Peter II. na minosocu. Včeraj jutraj je prišel pred milošersko pristanico minosoc »Mijet«, takoj nato se je vkrcal na ladjo Nj. Vel. kralj Peter II., ki je odšel na poveljniški mostiček, od koder je sam poveljeval ladij, ko je krenila s pomola proti polotoku Sv. Štefana, kjer je tudi pristala. Nato se je ladja vrnila v Milošer, od kod pa zopet na polotok Sv. Štefana. To se je ponovilo večkrat. Okrog 10. je minosoc krenil na odprto morje med Budvo in Sv. Štefanom, kjer so spustili veliko sidro. Kralj je odšel s poveljniškega mostička na kljun ladje in stopil na prostor, kjer so pripravili za dviganje in spuščanje sidra. Veliko sidro so dvignili, nato pa spet spustili najprej 5, potem 10 in pozneje 15 m globoko. Stari mornar Bekota je med tem kralju razkazoval različne načine vezanja mornarskih vrvi in kako se delajo mornarski vozli. Nato se je kralj vrnil v Milošer.

— Rumunski princ Nikola v Splitu. V nedeljo je prišel v Divulje z vojaškim letalom rumunski princ Nikola, ki se mudi več dni kot gost kraljice Marije v kraljevskem dvorcu Milošeru. Iz Divulje se je pripeljal z avtomobilom v Split in se vkrcal na parnik »Karadžordje«, s katerim se je odpeljal v Benetke.

— Zakon o bankah. »Jugoslovanski kurir« poroča iz zanesljivega vira, da je trgovinski minister Tomić naročil podrejenim organom, naj zbere gradivo za enoten zakon o bankah. To vprašanje je eden glavnih temeljev napredka našega bankarstva in obravnava se že 15 let. Naše bankarstvo že dolgo čuti potrebo po enotnem zakonu o bankah. To vprašanje se že začelo obravnavati že v začetku septembra v sporazumu in ob sodelovanju vsega našega bankarstva.

— Ugodni gostje na našem Primorju. V Kotor se je pripeljal z jacht »Esparados« znani ameriški milijonar Hamilton. Z njim potuje njegova soproga, ameriška pisateljica. V Boki je na počitnicah ruski učenjak Horvato, ki je bil dolga leta Einsteinov asistent, živi pa stalno v Berlinu. Razen njega je v Boki na počitnicah tudi egiptovski novinar dr. Nimbo, lastnik dveh egiptovskih listov. V Boki se mudi tudi skupina nizozemskih učenjakov in nizozemskih geologov, ki proučujejo pod vodstvom dr. Brunerja pogorja Južne Dalmacije.

— Zahteve naših izvoznikov. V nedeljo je bil v Beogradu kongres Združenja jugoslovanskih izvoznikov. Sprejeta je bila resolucija, ki v nji izvozniki zahtevajo, da bodi v raznih državnih ustanovah, kjer se obravnavajo vprašanja našega izvoza, po en delegat Združenja izvoznikov. Ker bo letos rekordna letina sadja, ga bo treba mnogo predelati v marmelado, ni pa nobene možnosti, da bi se skuhano in v marmelado predelano sadje izvozilo. Zato se naproša vojni minister, da nabavi za vojsko marmelado iz domačega sadja, namesto da jo uvozimo iz inozemstva. Izvozniki volne prosijo, da bi se jim dovolil izvoz volne iz leta 1937 in 1938 v kliniške države. Te volne je okrog 25 vagonov. Ob določanju odkupnih cen pšenice in drugega žita je bila postavljena zahteva, da poprej vprašajo po strokovnem mnenju Združenje izvoznikov. Kontingenti za izvoz jaje naj se razdelijo pravičnejše. Tečaj tujih valut naj se določijo v naprej najmanj za mesec dni, da ne bo zaradi nepričakovanih izprememb občnih izgub. Končno izvozniki zahtevajo svojega zastopnika v izvoznikem odboru pri Narodni banki.

— Prva skupina čeških turistov v Splitu. Včeraj jutraj je prišla v Split prva skupina čeških turistov, ki jim je Gestapo dovolila potovanje v Jugoslavijo. V Split je prišlo 25 čehov. Gre za posebno dovoljenje, kajti v splošnem Čehi ne smejo potovati v inozemstvo.

— Zračna zveza z Dubrovnikom. Jutri otvori Aeroput še eno zračno zvezo Dubrovnikom, in sicer direktno zračno progo Beograd-Dubrovnik. Letala na tej progi se ne bodo spuščala na letališče pri Sarajevu.

— Zaprta cesta. Zaradi izmenjave stroh. nelega lesa nadvoznjaka v km 3.8.9 proge Ljubljana-Kamnik, med postajama Ljubljana Šiška in Jezica, se za dne 19., 20. in 21. t. m. zapre za ves vozni promet banovinsko cesto, ki vodi iz Jezice preko tega nadvoznjaka v Vižmarje.

— Pred izdano Spominskih zbornika Slovenije. Te dni izide težko pričakovani Spominski zbornik Slovenije. Da se je delo zakasnilo, je pripisovati predvsem dejstvu, da je obseg od prvotno napovedanih 300 strani narasel na 700 strani. S tem se je hkratu dvignila tudi kakovost dela, ker so bili prispevki lahko objavljeni v obsegu, v kakršnem so si jih zamislili avtorji. Znanost bo izboljšana tudi tehnično oprema, zlasti bo lepa vezava. Ker se je obseg dela podvojil in se je zboljšala tudi oprema, so stroški toliko narasli, da je bila uprava prisiljena zvišati naročniško ceno od 150 din na 195 din, kar pa je še zmerom izredno ugodno, če pomislimo, da cena zbornika na knjižnem trgu 300 din. Spominski zbornik Slovenije se dobi v vseh knjižarnah.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, zmerno toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu 38, v Sarajevu 36, v Splitu 35, v Dubrovniku 33, v Kumboru 32, v Zagrebu in na Visu 31, v Mariboru 30,2, v Ljubljani in na Rabu 29 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763.8, temperatura je znašala 14.8 stopinj.

— Številne žrtve nesreč in pretepoj. V ljubljanskem bolnišnico je bilo sprejetih večer popoldne in davi zopet izredno mnogo ponesrečenec. Janca Rebolja, 29letnega delavca iz St. Jurja pri Grosupljem, je

nekdo sunil z nožem v levo roko. Ista nesreča se je pripetila Jancau Glini, 32letnemu posestniku vinu iz Gorinje vasi; tudi on jo je skupil med prepričkom, nekdo ga je sunil z nožem v roko. — Terzija Zaman, 39letna delavka v tovarni Semperit v Kranju, je postala žrtev karambola, ko se je peljala s kolesom v šenčurju. Zlomljeno ima levo nogo. Pavla Žibert, 41letnega posestnika z Lipe, je udaril sosed med prepričkom z motiklo po glavi ter ga občutno ranil. — 4letni sin posestnika Zupanič iz Višnjega gore, Janko, je padel pod voz. Kolo mu je zlomilo desno nogo. Franc Pimat, 10letni sin delavca z Brega pri Litiji, je padel z gugalnice ter si zlomil desno roko. — Cirila Valentinčič, 24letnega soboslikarja je nekdo udaril na cesti s palico po glavi tako močno, da se je moral zateči v bolnico. — Andrej Petkovšek, 41letni soboslikar z Vrhnike je med spanjem padel s skednja ter se zelo pobil po glavi. — 39letni posestnik Franc Vrtičič iz Sel pri Kamniku je padel s črešnje tako nesrečno, da je utrpel hude notranje poškodbe. — 13letna Stanislava Japelj, hči posestnika, si je pri padcu s kolesa zlomila ključnico. Janca Podobnik, 26letni delavec iz Osele, je pri škofji Luki je podiral drevje in pri tem ga je smrekla oplazila tako nesrečno, da mu je zlomila desno roko. Jože Vindiš, 37letni zobotehnik iz Ljubljane je padel s kolesa ter si zlomil ključnico.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI — Telefon 41-79.

ELISABETH BERGNER na vrhuncu svoje slave v filmu

Zasanjane ustne

Predstave: danes ob 1/2 9. uri, jutri ob 1/2 9. uri in v četrtek ob 1/2 9. uri.

Prihodnji spored:

Knežinja Tarakanova

— Težka motociklistična nesreča. V nedeljo popoldne se je pripetila pri Novem mestu težka motociklistična nesreča. Ponesrečen se je znani zagrebški dirkač Nikola Jurčić, slušatelj medicne, ki ki je nastopil nedavno na motociklističnih dirkah in si priboril v svoji kategoriji prvo nagrado. Jurčić se je vračal v nedeljo z izleta in pri Novem mestu je vozil za nekim tovornim avtomobilom. Kar se je tovrstni avto ustavil in Jurčić se je na vso moč zaletel vanj. Odletel je v loku z motocikla na cesto in se močno pobil po glavi in po telesu. Z avtomobilom so ga prepeklili v Zagreb v bolnico. Njegovo stanje je težko, vendar pa zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje, če ne nastanejo komplikacije.

— Smrt pod vlakom. V nedeljo ponoči se je pripetila v Zagrebu smrtna nesreča. Ljudje so našli blizu železniškega tira na Savski cesti nekega moškega, vsega okrvavljenega in oneveščenega. Takoj jim je bilo jasno, da gre za ponesrečenca, ki ga je povozil vlak. Obveščena je bila policija in ponesrečenca so prepeklili z rešilnim avtom v bolnico, kjer so spoznali v njem delavca Franja Poljanca. Bil je pijan, pa je prikolovratil na železniško progo, kjer ga je povozil vlak. Prezelo mu je levo nogo in na desni stopalo, razen tega je pa zadobil težke poškodbe po vsem telesu. V bolnici so si sicer na vse načine prizadevali, da bi mu rešili življenje, pa ni nič pomagalo. Poljanec je še ponoči izdihnil.

ZBOZDRAVNIK SPECIALIST
Dr. HLAVATY
zopet redno ordinira
ALEKSANDROVA 4 — PASAŽA

— Ljubčka svoje žene ubil. V nedeljo ponoči se je odigrala v Prači v Bosni pretresljiva tragedija iz ljubosumnosti. Fehim Ahmetović ima lepo ženo, ki se je pa zaljubila v drugega. Ljubosumni mož si je na vse načine prizadeval, da bi jo zasačil z ljubčkom, kar se mu pa ni posrečilo. Lepa žena se je bila zagledala v sosedo Hamdija Čilinkovića. Ahmetović se je sestal z njim v nedeljo zvečer v kavarni, kjer sta nekaj časa popivala. Kar je potegnil ljubosumni mož iz žepa nož in zabolil Čilinkovića. Kmetje so bili spocetka nad tem ogorčeni, ko so pa odšli v hišo ubitega Čilinkovića, so našli tam nezvesto Ahmetovićevo ženo. Pretepli so jo in zdaj vsi odobravajo postopanje ljubosumnega moža.

— Zapeljiva je zaklala. Slavko Jeftić iz vasi Opličica blizu Mostarja je rad zapeljeval žene, kadar ni bilo doma mož. To je bilo znano ženi Todorja Jeftića Jelki. Stitila je, da jo bo Slavko napadel in zato je vzela s seboj nož. Ko jo je napadel, mu je zasačila nož v prsi, da je takoj izdihnil. Napadel je bil že 34 let.

— Tridesetkrat je bil oženjen. V Zupanji na Hrvaškem je umrl Anton Belanč. Zednja leta je preživel v težkih razmerah in moral je prosjati. V mladih letih je pa živel precej burno življenje. Bil je tridesetkrat oženjen, sveda ne pred oltarjem. Žene je menjaval kakor rotavice. Bil je zelo premočen, sicer bi si tega ne bil mogel privoščiti.

— Proti sončarici uporabljajte Tachamba FIL. Kr. dvorci dobavitelj Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

KINO UNION, tel. 22-21
Ob 18., 19. in 21. uri

ZDRAVNIK IZ STRASTI

Albert Schönhals — Karin Hardt — Hans Söhrner

Borba zdravnika za dobrobit človeštva.
Tajinstveni serum A. S. 101.
DANES ZADNJKRAT!

— 6. avgusta bo obrtniška tombola v Kranju. Za 4 din boste lahko dobili poleg 400 lepih in praktičnih dobrotov tudi kompletno spalnico s posteljnino iz kavkaškega orha, nadalje kompletno jedilnico, kompletno spalnico, slovensko kmetičko sobo, otroško sobo, kompletno kuhinjsko opremo, sportni brek, dekliško sobo, elektromotor, cauch, pisarniško opremo iz hrastovine, konjsko opremo, moško samsko sobo, predstobo z bruenim ogledalom, kolesa, vozičke itd. Kako bogata bo obrtniška tombola na dobrotah, nam kažejo »činkvini«, kjer bo možno dobiti že 9 električnih likalnikov. 6. avgusta poskusite srečo v Kranju.

Iz Ljubljane

— Iz Ta nesrečni »Simbol slovenske žene«. Spomenik Franceta Kralja »Simbol slovenske žene« v Muzejskem parku je postal kamen spodbite. Komaj je poteklo nekaj dni, odkar je nekdo »Slovenski žene« odbil nos, že se je danes nekdo znova spravil na to »umetnino«. Davi je bil namreč ves spomenik polit s črno oljnato barvo, tako da je zdaj pogled nanj še bolj žalosten, kakor je bil. Seveda ne odobravamo tega postopanja, mislimo pa, da je to zadosten dokaz odgovornim činiteljem, da je treba odstraniti ta spomenik, ki mestu gotovo ni v okras, slovenski ženi pa ne v ponos. Škoda lepe zelene sočne travice, ki je več metrov okrog spomenika vsa pomandrana, da jo morajo vsak dan zalivati.

— Iz O ljubljanskem železniškem problemu bo nadaljevanje debate drevi ob 20. v predavnišnici Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov sekcije Ljubljana na Kongresnem trgu 1-II (poslopje Kazine). Vstop imajo izključno samo inženjerji in povabljeni zastopniki oblasti, korporacij in organizacij.

— Iz Umetnostnozgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek 20. julija izlet k Novi štiti pri Ribnici in v Ribnici (slikarji: O. Blaž, Metzinger, Wolf, Grohar). Odhod s Kongresnega trga ob dveh popoldne. Zglasti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu. Avtobus 35 din.

— Ogled del na cesti Jeperca — Labore priredi ljubljanska sekcija Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov v petek 21. t. m. popoldne za svoje člane in po njih vpeljane goste. Odhod z glavnega kolodvora s kopalnim vlakom ob 13.30 do postajnice Gorenja vas-Retefe; nato odhod čiste in povratek s postajnice Žabnica ali pa iz Kranja. Vozni listek si preskrbi vsak sam.

— Tiskani sporedi »Putnikovi« izletov. Od 25. julija naprej so na razpolago v vseh biljetarnah Putnika tiskani sporedi vseh tu in inozemskih izletov, ki jih v mesecu avgustu priredi Tujako prometna zveza v Ljubljani.

Z nožem v prsi

Sv. Duh, 16. julija
Zdaj, ko se je zdravstveno stanje delavca Potočnika Leopolda v ljubljanski bolnici tako poslabšalo, da visi njegovo življenje na nitki, je prišel na dan preprič, ki so ga imeli letos 16. aprila pri posestniku Jožefu Zontarju pri Sv. Duhu. Tistega dne je bilo zbranih pri Zontarju več delavcev, ki jim je bil izplačan zaslužek. Potem so se pomudili v Zontarjevi kuhinji. Zapeli so več pesmi in popili tudi nekaj vina. Bržčas bi bilo šlo vse po sreči, da ni prišel med delavce sostanovalec v Zontarjevi hiši, Janez Franko. Ko so pričeli delavci peti srbske pesmi, je iznenada zabrusil Franko delavcu Potočniku v obraz »Ti si pesle! Te besede je Franko še ponovil, potem pa je pozval Potočnika, naj gre z njim. Potočnik je imel resen namen, stopiti na dvorišče, da povpraša Franka, kakšen pes naj bi on bil, toda so mu to tovariši zabranili, zlasti zato, ker so videli, kako hodi zunaj pod kuhinjskim oknom Franko z lopato v roki. Zdi se, da bi se bil lotil Franko svojega nasprotnika z lopato. Ker pa Potočnik ni bilo na spregled, se je vrnil Franko v hišo. Meni nič tebi ni je sunil Potočnika z nožem v desno stran prsi. Po sunku z nožem je pograbil Franko stol in hotel še z njim pokazati junaštvo, toda to so mu ostali, zlasti Ivan Katovič preprečili.

Franka so izrinili iz kuhinje, poškodba, ki jo je dobil Potočnik, pa izpočetka ni kazala na kaj hujšega. Ker pa se rana le ni hotela celiti, je moral v ljubljansko bolnico, kjer so takoj spoznali, da gre za težko poškodbo. Franko se izgovarja, da je storil svoje dejanje v silohranu. Povedati ve, da je zabodel Potočnika z navadnim žepnim nožem, to pa zaradi tega, ker ga je Potočnik napadel, ga vrge ob tla in ga zgrabil za vrat. Vse to Frankovo pripovedovanje pa označujejo prisotni za navadno laž. Spopad bo imel svoj odmev pred sodiščem.

ŠAH

— Prvi igralni večer »Centralnega šahovskega kluba« bo danes v klubski sobi kavarn »Zvezda«. Začetek ob 18. uri. Člani vabljivi k učeblji, prijatelji šahovske igre na vpis. CSK.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

SORE

FRANZO SOBO
iščemo za društveni lokal. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod šifro »Takoj«. 2160

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din
NAJBOLJŠO MEDICO
dobite v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

SVEŠA JABOLKA

hruske, slive, La debele, kg din 3.25, La marelle din 4.— do 4.25 franko voznina razpoložljiva v kolarni po 50 kg G. Drechsler, Tuzla. 2240

OREHOVA JEDRCA

lepa, izčiščena, dobite najceneje v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

Velik požar v Poljanski dolini

Fužine, 16. julija
Včeraj, sredi belega dne je dožvela Poljanska dolina velik požar, ki je uničil stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje domačina, posestnika Jurja Rihtaršiča iz Hobovš v oselški občini. Kako je prišlo do požara, ni točno ugotovljeno. Domnevalo, da je moral zaneseti iskra iz dimnika, ko je padla na slamnato streho, ki se je spričo vročega dne hitro vnela. Lastnika hiše Rihtaršiča tedaj, ko je izbruhnil ogenj, ni bilo doma. Odpravil se je ob šestih jutraj na travnik, kjer je kosil in sušil seno. Domov ga ni bilo potem vse do srede popoldneva, ko so mu ljudje hoteli praviti, da zajema njegov dom ogenj. Ko je prišel do doma, se je bil požar že močno razširil, saj je bil ves gornji del hiše v plamenih. Ogenj se je širil že na sosednje gospodarsko poslopje s hlevom.

Velik požar je privabil množico reševalcev, zlasti iz Hobovš in sosednjih Fužin, prispevali pa so tudi gasilci, ki so stopili nemudoma v akcijo. Njih delo pa je bilo močno ovirano. Hiša je oddaljena od poti kakaj pol kilometra, stoji na strmem bregu, a vode v bližini ni. Rešili so večina vso opremo, obleko in perilo, pa tudi živino. Reševanje je oteževal močan veter, nevarnost za okolico pa ni bilo, ker je Rihtaršičeva hiša na samem, izven vasi. Ves gornji del visokopritlične hiše je zgorel, prav tako hlev, dolg nad 10 metrov in zidan. Rihtaršič ima škodo do 50.000 din, ki še zdaleka ni krita z zavarovalnino 9500 din. Požar je opazila prva Angelica Galičičeva, ki je poklicala ljudi, zlasti pa tudi Rihtaršičeve starše, ki so bili sicer v hiši, a se jim še sanjalo ni, da jim gori dom nad glavo.

MODERNA DOBA

— Ali je umrl vaš stric naravne smrti?
— Seveda, povozil ga je avto.

Selili se bomo!

Vse manufakturno blago prodajamo po izredno nizkih cenah. Le v Vašo korist bo, če nas čimprej obiščete!

MANUFAKTURNA TRGOVINA DOBRIH KVALITET

A. Žlender LJUBLJANA
MESTNI TRG 22

"Moj mož ni mogel verjeti svojim očem!"

izjavlja gospa Gaby Wagner.

"PRAVI, DA SEM VIDETI ZA 10 LET MLAJŠA. EVO, KAKO SEM TO DOSEGLA."

Fotografija gospe Wagner pred uporabo nove kreme za kožo Tokalon z Biocelom.

Fotografija gospe Wagner, ki kaže presenetljivo izpremembo v nekaj tednih.

"Zdi se mi res kakor čudež, to so bile Vladkove besede. Se pred dvema mesecima sem imela brade in gube na čelu, okrog oči in ust — imela sem res videnje žene v srednjih letih. Danes se vse prilagajne divjijo moji lasi dekliški polti brez vsake gube. Vsem rečem, naj kakor jaz uporabljajo hrano za kožo Tokalon z Biocelom. Nekateri se mi posmehovale, dokler niso same poizkusile. Ko so vidle presenetljive učinke, so tako navdušene, kakor sem jaz."

Vporablajte za vsako noč rožnato hrano za kožo Tokalon, ki vsebuje Biocel, iznajdbo znamenitega dunajskega vseučiliškega profesorja. Biocel je vitalni element mladosti, pridobljen iz kože mladih živali — snak je dragocenin in naravnih hranilnih elementov v Vaši lastni koži. Če za uporabljate belo kremo Tokalon, ki napravi kožo jasno in gladko ter jo očisti od zajedalcev in razširjenih molič. S kremami Tokalon so najuspešnejši rezultati, ali pa se denar vrne.

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA je

NAŠ VAL

SPOREDI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, močan pregled, novice in radijskega sveta, filmski snotni, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 8.
Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Makulturni papir

preda

uprava "Slovenskega Naroda"
Ljubljana, Knafljeva ulica štav. 8

Fevd francoske krone, ki je že 150 let ni

Čuden pravni položaj Minquierskih otočkov v Rokavskem prelivu

V Rokavskem prelivu se je zgodilo nedavno tole: Skupina francoskih ribičev je prispela na Minquierske otočke, skalnate, neobljubene pečine, štrleče nad morskimi gladinami angleških otokov, znanih pod imenom Kanalski ali Normanski. Okoli teh otokov je zelo mnogo morskih rakov. Francoski ribiči so priveslali tja, da bi jih polovili. Mornariški urad v Cherbourgu je zvedel za to in za ribiče je poslal dva hidroaviona s poveljem, naj ne love v vodah, kjer Francija nima pravice do ribolova.

Vest o tem je prišla v javnost in reporterji z bujno fantazijo so poročali, da je nastal v Rokavskem prelivu spor, iz katerega se utegnejo razviti resni mednarodni zapletljivi. Zakrivil naj bi bil to pustolovski slikar Marin. Na obeh straneh preliva so se istočasno razširile vesti o tem, kako je vodil stikar veliko skupino bretonskih ribičev, da bi zasedli neobljubene otočke in jih proglasili za francoske. Ta vest je nazadnje najbolj presenetila slikarja, ki sploh ni bil zapustil Pariza. Za svojo pustolovščino je zvedel šele iz nekega zakonitega lista, kjer je manjkala samo še njegova fotografija, kako izbošča francosko zastavo. Marin je takoj telefoniral v zunanje ministrstvo, da o zasedbi Minquierskih otokov ničesar ne ve. Zadeva se je kmalu pojasnila. Bilo je pretirano dejstvo, kakor bi dejal Mark Twain, ko je bil še urednik in je tu pa tam objavil namestu vesti eno izmed svojih fantastičnih izmišljotin. Tako je namreč Mark Twain vedno rade volje demantiral svoje rase.

Otočki s popolno samoupravo

Toda osvajaška ekspedicija bretonskih ribičev, čeprav ni bila osvajaška v pravem pomenu besede, je opozorila svet na poseben statut in na posebne pravne razmere, vladajoče na otočkih v prelivu, ki deli Anglijo od evropske celine. Na teh otočkih se je v državnem pravnem pogledu čas ne kako ustavil in ohranil se je statut iz srednjega veka. Normanski otoki, najbližji skalnatim pečinam, okrog katerih so spredli francoski in angleški reporterji svoje diplomatske zapletljivosti, so še zdaj fevd francoske krone, čeprav francoska krona že 150 let ne obstoja in francoske oblasti nimajo nobenega vpliva na upravo otokov. Normanski otoki so angleški, niso pa tudi sestavni del združene kraljevine. Angleški

kralj vlada na njih samo kot normanski vojvoda. In konec koncev se otoki Jersey, Guernsey, Alderney in otoček Ecrehou upravljajo sami. Vsak ima svojo upravo in celo svoj upravni sistem, ki se razlikuje od sistema sosednjega otoka, seveda na tudi od angleškega in francoskega sistema.

Papež razsodnik

Za otoka Jersey in Guernsey so se pripirali angleški in francoski vladarji od časa Viljema Osvajalca, ki je bil normanski vojvoda, preden je postal angleški kralj. Njihov spor je poravnal leta 1380 papež Urban VI. tako, da ostanejo otoki last francoske krone, da bo pa vladal na njih angleški kralj kot normanski vojvoda ali fevdni gospodar francoske krone. Prebivalci otokov so ostale samo nekatere posebne pravice, ki so še zdaj neizpremenjene, čeprav so mnoge stasoma ugasline in se preživlje. Nekatere pa imajo še zdaj svojo vrednost, čeprav so že zelo stare.

Tako imajo otočki posebno zakonodajo, za katero skrbijo njihovi lastni parlamenti, ki sklepajo neodvisno od sklepov angleškega parlamenta. Uradni jezik je stara francosčina, otočki imajo svojo lastno davčno uredbo. Jersey kuje celo svoj denar, po svetovni vojni seveda samo bakren. Prebivalci so oproščeni vojaške službe, kar je bil skozi stoletja v Angliji, ki ni poznala obvezne vojaške službe, privilegij zgolj na papirju, zdaj pa ima tudi praktičen pomen. Kraljev namestnik na otoku Jersey ima svoj sedež na otoku Saint Helieru. Pod njegovo vlado je 52.000 prebivalcev otoka, ki meri 116 km². Kraljev namestnik na otoku Guernsey ima svoj sedež v Saint Pierre. Ta otok šteje 40.000 prebivalcev in meri 67 km². Alderney ima 10.000 prebivalcev, ki pa imajo svojo posebno davčno upravo. Na otoku Jedhou pa živi samo osem rodbin.

Pravice princa soproga

Poseben položaj zavzema otoček Sark, ki meri samo nekaj nad pol km². Otoček ima 600 prebivalcev in leta 1572 je bil pokoljen kot fevd za vse večne čase Heileru de Carteretu in njegovim dedičem. Fevdni gospodar naj bi izvrševal na njem vse vladarske pravice. Otoček je res ostal od 1572 napol neodvisna država. Sedanja vladarica otoka ali kakor se imenuje oficijelno Dame of Sark, se je po vojni omožila z Američanom Hathawayem, ki je postal tako ne-

kakšen princ sprog. Hathaway je podpiral svojo ženo, ki za otoček zelo skrbi, ko je izvrševala svojo oblast. Pravno pa ni prešla nanj nobena njena pravica in ko se je vnela o njegovem pravnem položaju neko debata in je hotel vedeti teoretično, kaj bi lahko bil na otoku, mu je uglede pravnik odgovoril, da bi lahko bil za svojo soprogo obsojen, če bi ona storila težak zločin. Zaenkrat se pa ni pripetilo nič takega.

Dame of Sark

Med drugim ima Dame of Sark pravico rediti golobe in pse in mleti žito. Razen tega ima na otoku edini telefon. Ona določa desetino od pridelka: po enega kapona od vsake kmetije in po eno kuro od vsakega dimnika kot naravnih davek. Dame of Sark je tudi vrhovna poveljica oborožene sile. Otok Sark ima lastno milico, v kateri morajo vsi zdravi moški služiti dva dni v letu. Ta otoček je med svetovno vojno tudi poslal Angliji svojo vojaško pomoč. 17 njegovih prebivalcev je padlo na bojišču.

V Creux Harbouru, kjer stanuje Dame of Sark v podeželski vili, zaseda pod senčastim predsedstvom sarški parlament. Senegal je predsednik vlade in obenem vrhovni sodnik. Parlament sklepa o zakonih, lahko je pa tudi vrhovni sodni dvor. Otoček ima tudi svojo jetnišnico, ki je pa že nad 20 let prazna. Zato tudi nima več bele zastave, ki je v manj srečnih časih oznanjala, da je jetnišnici ni nobenega jetnika.

Raj finančnih družb

Sosedni otoček Alderney, ki spada upravno pod kraljevo namestnika na otoku Guernsey, igra zadnje čase veliko vlogo. Otoček ima lastno davčno upravo in na njem se pobirajo najnižji davki v Evropi, nižji kakor v Lichtensteinu ali Luxemburgu. Zato se selijo tja zadnje čase mnoge mednarodne finančne družbe, ki rade iščejo srečne kraje, kjer jim ni treba plačevati visokih davkov. Finančna družba Fordovega koncerna se je prva preselila iz lichtensteinskega Vaduza preko Luxemburga na Alderney, druge družbe so pa sledile njenemu zgledu. Bliznji otoček Herm, ki meri 13 ha, je bil l. 1880 za 99 let izvet iz uprave kraljevega namestnika na otoku Guernsey in oddan v najem francoskim trpistom. Ti imajo tu samostan, v katerem je okrog 100 menihov in novic in ki bodo tu 99 let neomejeno gospodarili.

Atlet Kusocinski ni amater?

Slavni poljski atlet je v nevarnosti, da ga proglase za profesionalca

Zdaj, ko se je politični položaj nekoliko ublažil, so poljski listi polni senzacionalnih vesti, kakršnih poljski sport še ni doživel. Poglavitna oseba teh člankov je znameniti poljski sportnik Kusocinski, zmagovalac na olimpijskih igrah v Los Angelesu in trenutno najboljši tekač na dolge proge v srednji Evropi.

O Kusocinskem dolgo ni bilo ničesar slišati. Pri neki prireditvi se je težko poškodoval na nogi in več let ni nastopal. Kusocinski je bil Poljakom idol in so zato vsi obžalovali, da je bilo njegove kariere tako naglo konec. On sam pa ni obupal, čeprav so zdravniki izjavili, da je njegova poškodba na kolenu tako težka, da bo moral dati sportu za vedno slovo. Zdravil se je pri različnih veličanah in je lani zdravljeno toliko napredovalo, da je lahko ponovno začel trenirati. Svrva je nastopal na neznatnejših prireditvah, ko pa je videl, da je popolnoma okreval, je letos startal že na večjih prireditvah in je gladko zmagoval z izvrstnimi rezultati, ki so ga spet uvrstili med svetovno tekaško elito. Nedavno je bil tudi na Finskem in je tekmoval z najboljšimi. Ni sicer mogel zmagati — finski dolgoprogaši so še zmerom najboljši na svetu — toda njegov čas ga je ponovno postavil na čelo Srednjeevropcev.

Te dni je Kusocinski nastopil na sportni prireditvi v Katovicah. Kot pogoj za svojo udeležbo je zahteval, da mora biti prva nagrada dvanajstdelni jedilni pribor razen tega pa še povračilo vožnje in vso oskrbo v najboljšem hotelu. Zgodilo pa se je, da ni zmagal Kusocinski, temveč neki Madžar, ki je seveda tudi dobil pribor. Kusocinski je bil močno potr, kar pa ga ni motilo, da ne bi bil po povratku v Varšavo stopil v specialno trgovino in si na račun katoviškega kluba izbral pribor za 1200 poljskih zlotov.

Poljski sportni tisk je najostreje nastopil nasproti takemu postopanju. Tako je bilo v »Ekspress Sportowy« čitatelji naslednje vrste: »Medtem ko je katoviški klub plačal za udeležbo in oskrbo treh madžarskih atletov skupno 1300 zlotov, je cena nagrade za samo enega poljskega udele-

ženca 1200 zlotov, čeprav ni niti zmagal. To pa še ni vse. Neka druga skupina poljskih sportnikov, ki si je zaračunala prav ministrske dnevnice, ni niti plačala osferja, ki jih je peljal na kolodvor, temveč je je napotila na klub, ki je že itak imel ogromno zgubo zaradi prekomernih izdatkov.

V nekem drugem varšavskem listu je Kusocinskega še ostreje napadel urednik, ki je pisal: »Kusocinski je bil Poljakom idol in so zato vsi obžalovali, da je bilo njegove kariere tako naglo konec. On sam pa ni obupal, čeprav so zdravniki izjavili, da je njegova poškodba na kolenu tako težka, da bo moral dati sportu za vedno slovo. Zdravil se je pri različnih veličanah in je lani zdravljeno toliko napredovalo, da je lahko ponovno začel trenirati. Svrva je nastopal na neznatnejših prireditvah, ko pa je videl, da je popolnoma okreval, je letos startal že na večjih prireditvah in je gladko zmagoval z izvrstnimi rezultati, ki so ga spet uvrstili med svetovno tekaško elito. Nedavno je bil tudi na Finskem in je tekmoval z najboljšimi. Ni sicer mogel zmagati — finski dolgoprogaši so še zmerom najboljši na svetu — toda njegov čas ga je ponovno postavil na čelo Srednjeevropcev.

Te dni je Kusocinski nastopil na sportni prireditvi v Katovicah. Kot pogoj za svojo udeležbo je zahteval, da mora biti prva nagrada dvanajstdelni jedilni pribor razen tega pa še povračilo vožnje in vso oskrbo v najboljšem hotelu. Zgodilo pa se je, da ni zmagal Kusocinski, temveč neki Madžar, ki je seveda tudi dobil pribor. Kusocinski je bil močno potr, kar pa ga ni motilo, da ne bi bil po povratku v Varšavo stopil v specialno trgovino in si na račun katoviškega kluba izbral pribor za 1200 poljskih zlotov.

Poljski sportni tisk je najostreje nastopil nasproti takemu postopanju. Tako je bilo v »Ekspress Sportowy« čitatelji naslednje vrste: »Medtem ko je katoviški klub plačal za udeležbo in oskrbo treh madžarskih atletov skupno 1300 zlotov, je cena nagrade za samo enega poljskega udele-

Junak znanosti

Znani francoski elektroradiolog dr. Sebastian Turchini, star 72 let, se je moral znova podvreči operaciji. To je že dvajseta operacija, ki jo je preстал ta slavni raziskovalec, odkar je začel proučevati zdravilne učinke radija. Dr. Turchini je doma s Korzike. Leta 1895 je začel študirati tako zvane X-žarke, ki so takrat spadali še v deželo pravljic. Zaradi pomanjkanja gnotnih sredstev je pa moral svoj študij večkrat prekiniti. Turchini je bil zdaj študent, zdaj delavec, zdaj zopet urednik ali raziskovalec. Tako si je pomagaj, kakor je vedel in znal, da je spriti zaslužiti nekaj denarja za svoje študije. Tako se mu je slednjic posrečilo dovršiti študije in bil je promoviran, potem je pa posvetil vse svoje življenje proučevanju radija. Kmalu se ga

je prišlo ime »znanstveni čarovnik«, ki mu je tudi ostalo.

Zadnji čas je bil dr. Turchini ravnatelj oddelka za radij v pariških bolnicah. Proučevanje radija je pa zelo nevarno in mnogo učenjakov je že plačalo to delo z življenjem. Dr. Turchini se je moral že opetovano podvreči operaciji. Najprej so mu odrezali prste na levi roki, potem vsi levo roko, za njo so prišli prsti desne roke in zdaj, ko bo že dvajsetič operiran, mu bodo odrezali še desno roko. Navzlic temu pa ta junak znanosti ne obupuje. Svojim prijateljem je izjavil, da bo nadaljeval znanstveno delo tudi po amputaciji desnice.

Najmočnejši magnet

Najmočnejši permanentni magnet na svetu so izdelali v laboratorijih General Electric Company v New Yorku. Magnet sam tehta 1,85 g in drži 2750 g obtežitve, torej petnajstkrat toliko, kakor tehta sam. Magnet je narejen iz zlitine alnico. To je zlitina aluminija, niklja, kobalta in železa. Alnico je bil že prej odkrit v laboratorijih G.E. Company, toda v druge svrhe. Rabili so ga kot zlitino zaradi odporov, katerih ne sme pri visokih temperaturah menjavati po svoji električni vodljivosti.

Magnetne lastnosti je pa odkril pri njem prof. Mishima s tokijske univerze. Alnico se rabi v električnih napravah, kjer nadomestuje elektromagnet. V Rusiji so delali poskuse, da bi nadomestili z njim elektromagnet v električnih strojih. Poskusi so se dokaj dobro obnesli.

Prebrznost ameriških roparjev

Po razburljivem lovu preko Amerike je bil ustreljen nedavno v Garden Cityju v Kansasu nevarni tolovaj Myron Hawen iz Denvera. Preganjali so ga zaradi napada na banko v Colorado. Njegov pajdaš Benjamin Crowberger je bil že poprej smrtno ranjen v Sidneyju v državi Nebraska. Oba tolovaja sta vdrila v soboto teden v blaginjske prostore neke banke v Colorado in pršila s samokresni blaginjska, da jima je izročil denar. Dobila sta 3000 dolarjev in s tem plenom sta pobegnila. Policija jo je ubrala za njima. V Sidneyju

sta hotela prekorati mejo Nebraska, tam ju je pa že pričakovala policija, ki je bila obveščena, da bežita z avtomobilom in da sta krenila proti Sidneyju. Policaji so začeli streljati s puškami, čim so zagledali avto. Crowberger je bil smrtno ranjen in čez nekaj ur je izdihnil. Ukradeni denar so našli pri njem.

Hawen je bil sicer zadet v roko, vendar je pa ušel. Ranil je več policajev. Av-

to je pustil na cesti, polastil se je pa drugega v bližini bencinske stanice, prisilil njegovega lastnika, da se je odpeljal z njim, v Garden Cityju v Kansasu ga je policija dohitela. V spopadu je bil zno-va ranjen, pa je zopet ušel. Tedaj so poklicali na pomoč narodno gardio in z združenimi močmi so zasledili zločinca pred neko zakotno krčmo. Hawen je začel streljati, toda kmalu je bil smrtno zadet.

Resnica o francoski giljotini

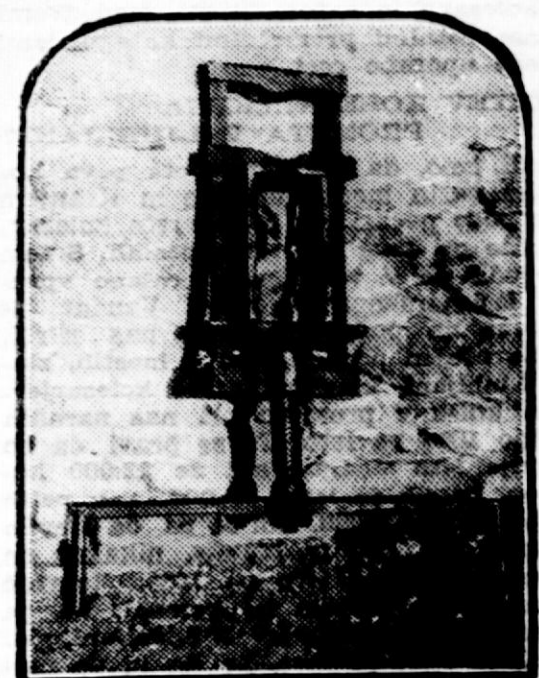
Motijo se tisti, ki trdijo, da jo je izumil pariški zdravnik dr. Guillotin

Dr. Joseph Ignace Guillotin ni izumil morilnega orodja, ki je dobilo po njem ime. Leta 1789, ko je izbruhnila francoska revolucija, je bil dr. Guillotin poslanec za mesto Pariz. Predlagal je ustavodajni skupščini, naj bi se smrtna kazen iz razlogov humanosti izvrševala z obglavljenjem. V takratni Evropi so se uporabljale za obglavljanje splošno sekire ali meči. Proti temu je pa nastopil tajnik Akademije za kirurgijo dr. Louis, sklicujoč se na slabe strani te prakse. Priporočil je svoj osnutek mehanične naprave, ki je dobila pozneje zloglasno ime giljotina.

Temu morilnemu orodju so dali ime »louiseta« in nekaj časa se ga je tudi držalo. Pozneje se ga je pa prijel ime giljotina in končno mu je to ime ostalo. Prav tako napačno je tudi prepričanje večine ljudi, da so giljotino prvič rabili med francosko revolucijo. V raznih krajih Evrope so na smrt obsojene zločince že 200 let prej obglavljali s pomočjo mehanične, giljotini podobne naprave. V Italiji je bila znana ta naprava pod imenom »manai«. Med predhodnike giljotine spadajo tudi »Halifaxove visilice« in takozvana »škotska devica«. Če gremo še dalje, naletimo na lesorezu Luke Cranacha iz leta 1539 na prizor, ki predstavlja mučenje apostolov. Tu vidimo, kako usmrčajo sv. Matijo z orodjem, močno podobnim giljotini. Pod sliko je pa napis: »Pravijo, da mu je bila glava odsekana s padajočo sekirko na rimski način«.

Prva francoska giljotina ni bila podobna sedanji. Ona stoji na tleh in ni tako kričeca kakor je sedanja. Obstojala je iz dveh visokih kolov, med katerima je bil pritrjen nož. Stala je na podiju, kamor je

vodilo 24 stopnic. Pobarvana je bila temnordeča. Francozi so jo nazivali »vdova«, kajti po njeni krivdi je na tisoče žen ob-

vdovelo. Pod francosko vlado terorja je to morilno orodje tako razburilo ljudsko domišljijo, da so prodajali po ulicah miniaturne modelčke giljotine — večinoma otrokom. Eno teh čudnih igrarč so podarili tudi sinu Marje Antoinette nekaj dni pred tragično smrtjo njegove matere. Mož, ki mu jo je podaril, je bil Chaurmette. Čez nekaj mesecev je pa tudi on končal svoje burno življenje na giljotini.

Göringstadt

Nemci so sicer vobče dosledni, toda tako, kakor so dosledni v posnemanju ruskih boljševikov, menda niso v nobenem drugem pogledu. Počudna ruska mesta so že davno dobila imena po boljševiških prvakih: Leningrad, Stalingrad itd. v Nemčiji pa šele zdaj prihajajo na to misel. Eno največjih podjetij, nastajajočih v okviru nemške gospodarske štirilete, namreč tovarne Hermann Göringa, neprestano polnijo gospodarske stolpce nemških listov.

Nemški listi priobčujejo vedno nove podrobnosti o njihovi izgradnji. Nedavno so pridobili nemški listi poročilo o seji ravnateljev teh tvornic v Salzgitteru. Na seji je ravnatelj Jung sporočil, da so tvornice do 95% že dograjene. Gradilo jih je 12.000 delavcev in inženjerjev, stanujočih v 16 delavnih taboriščih. V zadnjih dveh letih so zgradili v Salzgitteru štiri ogromna tvorniška poslopja. Vse transportne naprave, tovarna za kisik in vodik, delavske hišice itd. so že dograjene.

Državni svetnik Meinberg je omenil nekaj števil o teh tvornicah. Njihova letna kapaciteta bo znašala 4 milijone ton jekla. Prva visoka peč bo začela obratovati letos jeseni. Poskusno vrtnanje v pogorju Harz je pokazalo, da je tu 2,5 milijarde ton železne rude. Pri polni kapaciteti bodo imele tvornice zagotovljeno rudo približno za sto let. Premog bodo dovažali iz Porurja. V

Očetovska ljubezen ne pozna ovir

Po rekordnem poletu iz Amerike je prispel oni dan v Livorno njujorski advokat Guido Coen, čigar šestletnega sinčka je bila napadla v Livornu nevarna otroška bolezen paraliza. Njene zardke je najbrž prinesel otrok s potovanja. Kabelogram s poročilom o težkem stanju malega bolnika je našel očeta v petek teden tik pred odhodom velikega hidroaviona »Yankee Clipper« s prvimi potniki v Evropo, s katero je bila otvorjena redna tedenska zračna zveza. Panamerican Airways so zagotovile advokatu na njegovo telefonsko prošnjo mesto v letalu, v katerem je bilo že 18 potnikov.

Po 27 urah potovanja — 11 ur in pol poleta, če odstojemo vmesne postaje — je prispelo letalo v nedeljo teden proti večeru v Southamton. Coena je že čakal poseben vlak, da bi ga odpeljal na Victorijin kolodvor v Londonu. Tam ga je pa že čakal avto letalske družbe in ga hitro odpeljal na croydonsko letališče. Tam so za pol ure zadržali zadnje v Pariz namenjeno letalo. Zjutraj je advokat nadaljeval z letalom pot v Italijo. Italijanska letalska družba »Ala Vitoria« mu je šla zelo na roko in tako je prispel v rekordnem času v Livorno k svojem bolnemu sinčku, ki ga 7 mesecev ni videl in ki so se zdravniki zelo bali za njegovo življenje.

MED PRIJATELJICAMI

Ana: »Tvoj mož je zelo priljubljen kot zdravnik?«
Lojzka: »Da! Njegovi pacienti gredo za njega celo v — smrt...«

MED OTROKI

— Mamica mi je rekla, da se ne smem igrati s teboj, ker si nedostojen. Ti se pa lahko igraš z menoj, ker sem dostojen.

no, — je kričal Kojavkin. — Jaz sem advokat doktor Kojavkin... Evo, tu je moja vizitka.

— Kašljam na vašo vizitko, — je odgovoril hropeč globok glas. — Vse kure ste mi prepodili in jajca ste mi pohodili... Le pogledjte, kaj ste napravili tu! Čez nekaj dni bi se bili izvalili iz teh jezo piščanci.

Lajev je poskušal odpreti oči. Čutil je, kako je nekdo zlezal pod njegovo glavo skozi okno.

— Kojavkin se pišem. To je vendar moja vila, vsak otrok me tu pozna.

— Mi ne poznamo nobenega Kojavkina. Takoj pride orožnik. Poznamo vse ljudi iz okolič, vas pa ni tu še nihče nikoli videl.

— To je nezastisljano! Še pet let stanujem v Viselki, vedno v isti vili.

— Ah, tako! Tu naj bi bila Viselka? Vi ste v Hilovi. Viselka je daleč odot od nas tovarno vžigalci, štiri kilometre od nas.

— Prokleti! Torej sva zgrešila pot.

Človeški glasovi, lajanje psov in prestrašeno kokaodajanje kur. In tega zvočnega kaosa se je slišal Kojavkinov glas. Čez nekaj časa je nastala tišina. Lajev je čutil, kako ga je nekdo stresel, potem se je pa odmajal ves zaspan s nekim močnim v jutranjo zarjo.

A. P. Čehov:

Na počitnicah

Vse letovišče je bilo že pogreznjeno v trdno spanje. V zvoniču vaške cerkvice je bila ura pravkar odšla eno ponoči. Advokat Kojavkin se je vračal s svojim tovarišem Lajevim, ki ga je bil povabil čez nedeljo v svojo vilo nekoliko ozlovoljen domov.

— Hvala bogu da sva že tu — je dejal Kojavkin in si globoko oddahnil. — Pet kilometrov od kolodvora — to ni malenkost. Ve izčrpan sem. Taka smola, nobenega voza na kolodvoru!

— Dragi Peter jaz ne morem več naprej. Če ne bom mogel najpozneje čez pet minut iztegniti svojih utrujenih nog na postelji, prisegam, da...

— Ti misliš na posteljo? No, ta je pa dobra! Najprej pride dobra večerja, potem popijeva steklenico zlahtnega rdečega vina in šele potem pojdeva spat. Moja žena te bo pogostila. Ah, prijatelj, kako prijetno je, če je človek oženjen. Tega ti ne razumeš, stari, zakrknjeni samček! Naj se ti vrnem domov še tako utrujen in izčrpan, moje ženica me prijazno pozdravi, prinese mi jedatce in pijačo, potem me pa gleda s svojimi krasnimi, liki oglje črnimi očmi, tako toplo in mi-

lo, da pozabim na vso utrujenost, tatvine, sodišče, državnega tožilca, skratka na vse...

— Jaz sem pa tako strašno utrujen, da se komaj še držim na nogah.

Prijatelj sta krenila proti vili, kjer sta se ustavila pod zadnjim oknom.

— Jutri boš videl, kako krasen razgled imamo tu, — je dejal Kojavkin. — V sobi je že tema. Moja žena Veruška je že legla spat in jezi se, da se še nisem vrnil domov.

Potrkal je s palico na okno in okno se je odprlo.

— Glej no, celo okno je pustila ponoči odprto.

Advokat je sleknil suknjič in ga vrget z aktivno vred skozi okno v sobo.

— Gromska strela, to ti je vročina... Veruška! Veruška! Odprti!

— Najbrž že spi, — je menil gost.

— Kaj še! Menda se bom res še razjezil, Vera, Vera!... Tri sto vragov, drži me, prijatelj, da zlezem v sobo skozi okno.

Težko sopihajoč je pomagal Lajev tovarišu, ki je splezal na okno in izginil v temo. Advokat Lajev je zaslišal iz sobe tovarišev glas:

— Vera, kje pa si? Šment te vzemi!

Začul se je ropot, frfotanje in kokodajsanje.

— Voda Vera! — je slišal Lajev pol oknom — od kdaj pa imamo kure? Toliko kur? Prokleti! Ta golazen kavsa!

Skozi okno sta kokodajsačo prileteli dve kuri in se med silnim vrščem pognala čez ulico.

— Prijatelj, midva sva nekam prlezali! — je vzkliknil Kojavkin z vzdihujočim glasom, — v tujo hišo sva zašla in tu sva splašila kure. Prilezi no že počno ven. Umiram od jeze.

— Saj že grem, iščem samo svoj suknjič in aktovko...

— Zlezi brž iz sobe, sicer bodo še mislili, da hočeva krasti kure.

— Takoj! Ne morem najti svojega suknjiča. Čun je valja tu vse polno, ne morem pa najti med njimi svojega suknjiča. Vrzi mi vžigalice!

— Nimam jih pri sebi.

— No, lepo kako sva si skušala...

Kaj naj pa zdaj storim? Brez suknjiča in aktovke ne morem oditi. Moram ju iskati.

— Ne razumem kako je mogoče, da človek ne spozna svoje vile! — je vzkliknil Lajev ogorčeno. — Če bi bil vedel, kaj se bo nama pripetilo, bi me sam vrag nebil spravil sem. Saj bi bil lahko mirno spal doma, zdaj se pa moram tu ravsati s kurami.

Naša kolesarska anketa

Ljubljana, 18. julija. Ne moremo trditi, da so avtomobilisti pri nas kolesarjem posebno naklonjeni. Niso jim pa tudi v drugih državah. Ne gre pa seveda zgolj za neke prirojene simpatije ali antipatije. V predavanju inž. Lapajnetja je bilo to lepo pojasnjeno. Ni brez razloga, da si avtomobilisti žele odpraviti kolesarstva s cest zlasti v mestu. To se zdi tudi nekaterim reševalcem prometnih zadev pri nas najboljša rešitev — odprava kolesarstva. Meni a se zgledejo na nekaterih mestih, ki so v resnici skoraj povsem brez kolesarskega prometa, imajo pa zelo živahen motorni promet. Za ta primer bi nam lahko služila Praga. Toda kolesarstvo pri nas ni le moda, kakor n. pr. v Pragi, vzhajajoč s množičnimi vozi. Kakor se Praga na more ravnati po našem prometu, tako se mi ne moremo po njem. Zato je treba iskati kompromis med kolesarji in avtomobilisti, med dvema zelo nasprotnimi prometnimi kategorijami — glede uporabe cest.

UREDITEV KOLESARKEGA PROMETA V LJUBLJANI?

Slišali smo, da se nam obeta piva kolesarska cesta med Ljubljano in Kranjem ter da bodo počasi prišle na vrsto kolesarske ceste od drugih glavnih cestah. S tem bo seveda že v veliki meri rešeno vprašanje kolesarskega prometa. Vendar je predvsem na podeželju. Zato nas skrbi, kdaj bo urejen promet tudi v mestih, zlasti v Ljubljani, kjer je največ kolesarjev. Število koles v prometu pri nas narašča približno 10% na leto. To se pravi, da bo prihodnje leto v Ljubljani že 22.000 kolesarjev, če jih je letos 20.000. A v petih letih jih bo že 30.000. Zdi se pa, da število kolesarjev narašča še hitreje, nikakor ne enakomerno vsako leto po 10%, temveč progresivno. Marsikdo bo priznal, da je zdaj na preveč kolesarjev v Ljubljani, glede na neurejen promet, ne da bi se morali naraščati.

POZNO SMO SE SPOMNILI...

Kolesarski promet v Ljubljani je postal posebno prometno vprašanje — odnosno vsaj proglasilo smo ga za to, — ko je postal nekoliko živahniji motorni promet. Prejšnje čase so se namreč nad kolesarji pritoževali samo pešci, ki se niso mogli sprijazniti s tem, da nimajo na cestah nemerjane pravice. Vendar je bilo med pešci in kolesarji še lahko najti sporazum; kolesarji so pač morali vzeti nase krivdo, da oglašajo pešce in navadili so se pešcem izogibati. Pešci se pa pri nas še vedno niso navadili izogibati kolesarjem, o čem se je pa nekoliko bolj razvil motorni promet, so se začeli pritoževati nad kolesarji avtomobilisti in motociklisti. Med kolesarji in avtomobilisti pa ni mogoče najti niti takšnega kompromisa kakor med pešci in kolesarji. Kolesarji so prisiljeni voziti počasneje zaradi pešcev, avtomobilisti pa ne morejo voziti tako počasi kakor kolesarji in ne morejo se tudi umikati s takšno lahko drugim uporabnikom cest. Avtomobilisti so sprevrtili, da voznja z avtomobilom izgubi pravi pomen, ki ni hitrejša od drugih vozil. Najpomembnejša prednost motornega prometa je pač njegova hitrost.

ZA UREJEN PROMET SO POTREBNE PREDVSEM CESTE!

Kako naj torej vozi avtomobilist na naših cestah, da bo vozil hitreje ter da ne bo oglašal drugih uporabnikov cest in sebe? Avtomobilist čisti, da se mu kolesar umakne na rob ceste. S tem seveda promet na naših cestah še ni urejen. Kolesar se pogosto ne more umakniti na rob ceste iz raznih razlogov: bodisi, da ob cestnem jarku leže kupi gramoz ali blata, bodisi, da je cesta tako razvzmeta, da je za vožnjo sploh neuporabna, ali pa dešno polovico vozišča zavzema vprežni voz, pešci itd. V mestu kolesar pogosto ne vozi ob robu vozišča iz strahu pred pešci, ki nenadno stopajo s hodnikov na cesto. Robovi so pa tudi navadno najslabši del ceste, ter neprimerni za vožnjo. V mestu marsikje že zaradi kanalizacije (požiralnikov). Upoštevati moramo še, da ob robu ceste na mnogih cestah tudi vozi tramvaj. Pomankljivosti je torej že dovolj, ne da bi se sklicevali na pomankljanje cestne discipline.

GLAVNA POMANKLJIVOST PA SO PREOZEKE CESTE

in skupna vozišča raznih prometnih kategorij. Da ni največja pomankljivost niti razvzmeta cestnišča, smo lahko sprevrtili na

Avtomobilisti bodo morali dati pobudo

tlakovani gorenjski cesti. Avtomobilisti mislijo, da je draga, betonirana cesta namenjena predvsem motornemu prometu, kar je razumljivo. Toda za motorni promet bo v resnici povsem primerna šele, ko ne bodo na nji v večini kolesarji in vozniki z živinsko vprego.

UREDITEV KOLESARKEGA PROMETA V INTERESU AVTOMOBILISTOV

Avtomobilisti bodo nedvomno sprevrtili tudi pri nas, kolikor že niso, da morajo kolesarji dobiti posebno vozišča. Menda jim lahko tudi dopovemo, da kolesarstva ni mogoče kratkotalno odpraviti. Zato smemo pričakovati, da bo izhajale pobude za ureditev kolesarskega prometa predvsem izmed avtomobilistov. Kolesarji niso organizirani in če se zagovarjajo, jim drugi podtikajo subjektivnost. Sploh pa pri nas kolesarjev ni še opremljenih z dovolj resno. Avtomobilisti so mnogo vplivnejši in prav tako kakor v interesu kolesarjev, je predvsem tudi v njihovem, da pride do ureditve kolesarskega prometa.

PRIMER DUNAJSKIH AVTOMOBILISTOV

Ce bi se zavzemali avtomobilisti tudi pri nas za ureditev kolesarskega prometa, bi to ne bilo nič posebnega. Naj ob tej priložnosti opozorimo le na primer dunajskih avtomobilistov. Na Dunaju in v njegovi okolici je bil kolesarski promet še občut-

nejša ovira motornega prometa kakor pri nas. Tudi na Dunaju se na pristojnih mestih niso dolgo zganili. Zato so začeli kolesarski promet reševati sami avtomobilisti. Finansirali so 15 km dolgo kolesarsko cesto, da so se kolesarjem iznebili z avtomobilke ceste. Sprevideli so torej, da je v njihovem interesu, če ločijo kolesarsko vozišče od avtomobilske. Sicer so n. pr. dali kolesarjem na svoje stroške prepleškati zadnji blatnik koles z belo barvo. Avtomobilist namreč ponoči težko opazi pred seboj kolo, če je blatnik črn ali sploh temnejše barve. Kolesa navadno nimajo reflektorskega stekla na blatniku, sicer pa tudi ni tako dobro vidno kakor beli blatnik. Pri nas kljub predpisom na mnogih kolesih ni reflektorskega stekla, pač zato, ker skoraj nobeno kolo ni opremljeno z njim, a za vsa kolesa v Ljubljani doslej sploh še niso imeli dovolj reflektorskih stekel.

Ob tej priložnosti pa ne nameravamo siliti avtomobilistov, naj se zavzemajo za ureditev kolesarskega prometa, kakor tudi ne dokazovati, da so avtomobilisti morda dolžni skrbeti za odpravo pomankljivosti, za kar pridejo v poštev drugi činitelji. Treba je bilo samo opozoriti na to, da je ureditev kolesarskega prometa tudi v interesu avtomobilistov, odnosno predvsem v njihovem interesu, ter da kolesarskega prometa pri nas ne bomo mogli urediti drugače kakor z ločenimi vozišči.

Ubogi kolesar je vedno kriv

Dovolite mi, gospod urednik, da se oglašam h kolesarski anketi, ki ste jo razpisali v »Slov. Narod«. Ker kolesarim že 38 let, mi smete verjeti, da bi vam lahko napisal prigod s ceste, veselih in žalostnih, več kakor bi jih vaš list mogel sprejeti. Ker pa sedaj ni čas za kramljanje, preidem k stvari.

Kolesar, hm. Vsak ga sovražijo, od pešca tja do vozača kakršnegakoli vozila. Če pride do karambola s kolesarjem, je brez vsake debate kriv kolesar, ki zasluži po mnenju gotovih ljudi, da ga kar najstrožje kaznujejo. Kadar se je v Ljubljani pripetila prometna nesreča s kolesom, je vselej gotovo časopisje pozivalo policijo, naj kolesarjem strogo stopi na prste. Zato se je tudi občinstvo temu primerno vedlo napram kolesarjem. Neke nedelje proti večeru 1. 1933, sem se peljal s kolesom s Fužin, kjer sem lovil ribe, mimo cukrarnice ob Ljubljani. Pred menoj je šla po cesti gruča moških in žensk, tako da jih ni bilo mogoče prehiteti, ker so zastavljali svojo cesto. Zato sem pozvonil, misleč, da se mi

bodo umaknili. Takrat pa se oglaš iz gruč približno 50-letna ženska na videz kmetica, ter me v pravem dolenskem narečju narahli: kva pa zveniš hadič, ali češ de te v... sinem? Družba se je krohotala, umaknil pa se ni nihče. Zato sem bil prisiljen stopiti s kolesa, jih po trotoarju prehiteti, nato pa nadaljevati vožnjo. Sicer sem se težko premagal, toda kaj sem hotel, bil sem pač kolesar. Tolazil sem se samo s pregovorom: »Kolo časa se vrti«.

Rad priznam, da so med kolesarji tudi taki, ki niti najmanj ne spoštujejo cestno policijskih predpisov, toda to so izključno samo mladoletni ljudje, ki se morajo neke izmoredi; če se ne bodo izmoredi na kolesu, se bodo pa kako drugače.

Slednjič še kolesarske steze ob cestah. Ker poznam razmere, pravim: ko bi jih bili zahtevali pred desetimi leti, bi jih morda že nekaj imeli, ker pa smo jih prišli zahtevati danes, jih bomo morda nekaj imeli čez 10 let. Če jih bomo sami naredili. Zgled: bolnica, poglovev kolodvora in drugo.

Janko Kos

Zakaj in od kod razlika v cenah?

Primerjava cen v zadrugi drž. uslužbencev v Mariboru in zadrugi drž. železničarjev v Ljubljani

Laško, 17. julija

Prejeli smo: Gospod urednik! Prosim vas, da priobčite naslednje vrstice, nanašajoče se na razliko cen v zadrugi državnih železnic v Ljubljani in Mariboru ter zadrugi ostalih državnih uradnikov v Mariboru in podružnici v Celju. Primerjal sem oba cenika obeh zadrug z dne 24. junija t. l. št. 7. (zadruga drž. uslužb. v Mariboru) in z dne 21. junija t. l. št. 6 (zadruga uslužb. drž. žel. v Ljubljani).

Primerjava cen:

Cenik drž. usl. Maribor:	Cenik zadr. drž. žel. v Ljubljani
Moka pšen. ogg. banat.,	kg din 3.— din 3.10
Moka pšen. 5 banat.,	
pš. zdrob	kg din 2.65 » 2.80
kor. zdr. činkv. Ia »	» 3.75 » 4.—
moka ajd. fina »	» 3.— » 3.25
sladk. kristal »	» 4.— » 5.—
kava sur. »Rio»	» 13.75 » 14.—
Frank »	» 54.— » 60.—
mak. »Francovic»	» 18.— » 18.50
riž IIa »	» 6.50 » 7.—
mast Ia »	» 7.— » 7.50
riž IIa »	» 18.— » 19.—
čebula nova »	» 4.50 » 5.—
milo »Schicht»	» 11.50 » 12.—
olje bučno »	» 11.— » 14.—

Razlika v cenah din 160.65 din 175.15

Pri primerjavi obojih cen ugotovljam, če bi kupil od obeh zadrug samo po 1 kg živil

posameznih zaporednih vrst, bi znašala skupna razlika din 14.50. Toliko bi več plačal v zadrugi drž. žel. v Ljubljani, katere član sem tudi sam.

Gotovo znaša prevoznina baneške moke prav toliko kakor za zadrugo drž. žel. tudi za zadrugo drž. usl. Isto velja seveda tudi za druge življenske potrebščine.

Vprašam javno: Če je zadruga drž. usl. mogoče prodajati po nižjih cenah ob istih pogojih, zakaj to ni mogoče tudi zadrugi drž. žel.?

Poleg tega ima zadruga drž. žel. še posebne ugodnosti, ki jih zadruga drž. uslužbencev nima. Razen tega znaša 1 delež za člana pri zadrugi drž. usl. din 100, dočim znaša pri zadrugi drž. žel. din 300. Prav tako vozi zadruga drž. uslužbencev svojim članom živila na dom na stroške zadruge same, dočim ima zadruga drž. žel. s prevozom živil svojim članom le malenkostne prevozne stroške, a morajo člani sami po živila na domovine potaže, ki so pa ob bivališču članov dostikrat zelo oddaljene.

Izračunal sem pa, da porabi 5 članska družina povprečno na mesec živil v celoti 67 kg v iznosu din 437.25, računajoč po ceniku zadruge drž. usl. Po računu za druge drž. žel. pa znaša ta vsota din 468.25, torej za din 31. več na mesec, a na leto din 372.— več. Na temelju navedenih števil naj si javnost ustvari komentar sama! J. E.

V Berlinu vrte zadnji francoski film

Zaradi mednarodne politične napetosti trpi tudi kulturno sočelovanje med narodi

Posledice politične napetosti med državami v Evropi se ne kažejo samo v gospodarstvu in v diplomaciji, temveč tudi na kulturnem področju. Zaradi sedanjega mednarodnega političnega položaja trpi tudi kulturno sodelovanje in zблиževanje med narodi. V filmskem svetu se že kažejo posledice, ne samo v bojkotu filmov in mednarodnih filmskih tekmovanjih, temveč tudi v produkciji. V Berlinu vrti zdaj film »Skrivnost«, ki bo zadnji v Nemčiji igran in režiran francoski film. Pred leti sta se Nemčija in Francija pogodili, da bosta vrsto filmov snemali v nemških, oziroma v francoskih filmskih atelejih. Z realizacijo filma »Skrivnost« preneha pogodba filmskega sodelovanja med Nemčijo in Francijo.

V filmu »Skrivnost« (C'est un mystère) igrajo glavne vloge francoski komik Fernandel, ki mu pravijo tudi »francoski Chaplin«, igralka Elvire Popesco in Jules Berry. Fernandel je v filmu poštar, ki je nepričakovano podedoval veliko premoženje in se kot »baron« na gradu zelo slabo počuti ter doživi razne neprijetne dogodivščine. Film vrte v Ufinih atelejih v Neubabelsbergu, ki leži kakih 30 km od Berlina.

MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL V LETOVIŠČU CANNES

Kakor smo že poročali, je francoska vlada odklonila vabilo za udeležbo pri mednarodnem filmskem tekmovanju na Bienali v Benetkah. Enako sta storili Anglija in Amerika. Beneško Bienallo bo nadomestil demokratični državam Mednarodni filmski festival, ki ga bodo letos prvič organizirali Francozi v septembru na francoski rivjeri v letovišču Cannes. Pokroviteljstvo nad festivalom je prevzela francoska vlada. Večja francoska letovišča so ponudila organizatorjem sama svoje sodelovanje in nudila vse ugodnosti za prireditve, tako Biarritz, Vichy, Fontainebleau in Versailles. Urdana komisija se je naposled odločila za Cannes. Festival bo trajal od 3. do 17. septembra. Francija, Anglija in Amerika bodo predvajale svoje najboljše filme letošnje produkcije, povabljen so pa tudi vse druge države, razen Nemčije. Italije in Japonske.

JEAN PIERRE AUMONT

je najmlajši francoski filmski zvezdnik in ljubljene kinematografske publike. V filmih je inperpret mladosti, zdravja, prešernosti in mladeniškega zanosa. Bil je učenec pariške konservatorija, ki je umetniška akademija, iz katere je izšlo že mnogo slavnih francoskih umetnikov. Kot gojenec šole je rad statiral v Francoski komediji. K filmu ga je spravil Michel Simon, obožuje Simona, ki ga je odkril, obožuje Gabina in je sam oboževan, kajti na dan dobiva povprečno 30 ljubavnih pisem. Kljub zgodnjemu uspehu je ostal Aumont skromen in sam prizna, da mora še mnogo delati, da bo dosegel starejše priznanje tovarišev in filmu.

ERROL FLYN IN LILY DAMITA STA SE PONESREČILA

Pred dnevi se je pripetila Errolu Flynnu in njegovi ženi Lily Damiti huda avtomobilska nesreča. V okolici Hollywooda je Flynn na ostrem ovinku z vso močjo zavrl avto, da ne bi zapeljal v dve mladenki, ki sta stekli čez cesto. Avto se je prevrnil in treščil v neki zid. Flynn je dobil precej hude poškodbe na čelu, Damita je bila lažje poškodovana. V bolnici bo moral Flynn ostati kakih osem dni. Prekinili so morali snemanje filma »Elizabeth and Essex«, v katerem igra simpatični Errol Flynn glavno vlogo s partnerico Bette Davis.

Dvesto kopij francoskega filma »La Marseillaise« ki ga je režiral Jean Renoir, so naročili za Rusijo. Igrali ga bodo v vseh večjih kinematografih najprvo v Moskvi, potem pa povsod drugod po širni Rusiji. Nemški film prodira zadnje čase v Španijo. Šef tujskega oddelka nemške filmske centrale »Reichsfilmkammer« se mudi že dje časa v Španiji. Njegova naloga je, da organizira prodajo nemških filmov v Španiji in ustanovi nemško-špansko družbo za proizvajanje filmov.

Dolores del Rio bo prišla v začetku julija v Pariz. Sprejela je angažmana na nov francoski film, ki ga bo režiral Maurice Cam. Lepa in zapejavi mehiška filmska zvezda bo imela »vampirsko« vlogo. Sode-

lovala bosta še René Dary in Annie Vernay.

Merle Oberon, lepa hollywoodska filmska igralka, ki se je nedavno omožila z režiserjem Aleksandrom Kordo, je novinarjem izjavila, ko so jo kmalu po poroki obiskali v Londonu, da je njeno pravo ime Merle O'Brien Thomson. Rojena je bila 1. 1911 v Tasmaniji, tri mesece po smrti svojega očeta, ki je bil oficir v angleški vojski. Svojo mladost je preživela pri stricu v Bombaju in Kalkuti. Ko ji je bilo 17 let, jo je stric vzel seboj na potovanje v Evropo in potem se ni hotela več vrniti v Indijo, čeprav ni bilo stricu prav. Stric je sam odpotoval, kupil pa je nečakini vozni listek od Pariza do Kalkute »za primer, če bi se premislila«, kakor je rekel. Merle Oberon je listek takoj po stricemv odhodu vnovčila. Morala si je poslej sama služiti kruh. Postala je direktorica v nekem hotelu in nato statistka v filmskih atelejih. Aleksander Korda jo je opazil nekega dne v bifeju nekega ateleja in ji podell po nekaj skušnjavi prvo vlogo. Merle Oberon je igrala tedaj v filmu »Zasebno življenje Henrika Omega« vlogo oglaševane Henrikove žene Anie Boleyn. Rada bi ostala dobra filmska igralka in rada bi postala dobra žena in srečna mati.

Iz Celja

—c Zvezdna kolesarska dirka v Celju. Klub slovenskih kolesarjev v Celju bo priredil v nedeljo 23. t. m. jutraj 17. zvezdno kolesarsko dirko v Celju na progh Zagreb-Celje, Ljubljana-Celje, Maribor-Celje, Slovenj Gradec-Celje in Celje-St. Peter-Celje. Za progo Zagreb-Celje bo start v Zagrebu ob 6. jutraj, cilj pred gostilno Belaj na Poluh pri Celju okrog 9.30 za progo Ljubljana-Celje start v Ljubljani ob 6. pri km 1 na Tyrševi cesti, cilj pred Glazijo v Celju okrog 8.20, za progo Maribor-Celje start v Mariboru pri vodovarju ob 6. cilj v Celju na Mariborski cesti pred gostilno Svetel okrog 8. za progo Slovenj Gradec-Celje start v Slovenjem Gradcu ob 6.30, cilj pred Glazijo v Celju okrog 8. za progo Celje-St. Peter-Celje start in cilj pred Glazijo v Celju, start ob 6.30, cilj okrog 7.15. Obenem bo medkubska dirka damske skupine za progi Celje-Petrovče-Celje; start bo ob 10. dopoldne pred Glazijo v Celju, cilj istotam. Za vsako progo so določene tri spominske kolajne za prva tri mesta. Na progh, kjer bodo startali prvorazredni vozači ločeno od juniorjev, bo prejela nagrado vsaka skupina posebej. Na progh, kjer bo prišlo na cilj manj kakor 5 dirkačev, bo prejel nagrado samo prvak. Za damsko skupino so določena tri darila.

—c Kolesarska dirka na Stari grad. Klub slovenskih kolesarjev v Celju bo priredil ob priliki zvezdne dirke v nedeljo 23. t. m. medkubsko gorsko dirko na Stari grad v Celju. Proga je dolga 2 km. Start bo ob 14.30 in to samo ob lepem vremenu. Prvak bo prejel pokal celjskega župana, ostali najboljši dirkači pa praktična darila. Prijave je treba nasloviti najkasneje do sobote 22. t. m. na Klub slovenskih kolesarjev v Celju.

—c Svečanost koroskih borcev na Ljubnem. Krajevna organizacija Legije koroskih borcev v Celju poziva svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo proslave 20-letnice osvobodilnih bojev na Koroskem, ki bo v nedeljo 30. t. m. na Ljubnem v gornji Savinjski dolini. Proslavo bo priredila gornjeokrajna krajevna organizacija LKB. Ta dan bo vozil po prihodu osebnega vlaka, ki prihaja ob 7.33 jutraj iz Ljubljane v Celje, poseben avtobus iz Celja na Ljubnem. Prijavit se je treba čim prej pri tajniku Antonu Muleju, Celje, Dečkov trg 3. —c S koloza je padla v soboto 13letna posestnikova hčerka Vera Zupančeva v Levcu pri Celju. Pri padcu je dobila težke poškodbe po glavi. Istega dne je padel 30letni posestnik Konrad Kušer s Hudinje pri Vitanju na cesti z voza in si zlomil desno nogo v členku. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

—c Umrla je v soboto v bolnici 10letna posestnikova hčerka Slavica Kraljeva s Polzele.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

Nobenega ranjenca niso prinesli v trdnjavsko bolnico, pa tudi sam ni nihče prišel. Obležali so tako, kakor so bili padli na ploščati strehi in nihče se ni pobiral za nje. Sicer pa ni bilo tam nikogar, ki bi jih mogel streči. Vsi vojak, kolikor so mogli držati puške, so čepeli pri strelnih linah in streljali, s hrsti so bili pa obrnjeni proti žalostnim prizorom, ki so se odigrali na strehi za njimi. Toda v mnogih strelnih linah ni bilo več branilcev. Arabci so spoznali, kaj pomenijo prazne line in njihov krik se je razlegal v divjem zmagoslavju. V tistem trenutku je odhitel desetin Dubois doli v bolniško sobo, skakal je od ene postelje do druge, zgrabil enega vojaka za drugim in ga potegnil na tla.

— Na nogo! Vsi na nogo, vsi, nihče ne sme ostati tu! — je kričal in strašno preklinjal. — Umrite na nogah, če že morate umreti, v petih minutah bodo ti pekleniški pri trdnjavi in potem navale na nas. Marš na streho in streljajte, dokler še morete dihati!

Učinek tega povelja je bil naravnost čudežen. Zdelo se je, da je prešinila te v silni vročici ležeče vojake nadčloveška moč — nekakšna blaznost, ki jih je visoko dvignila nad vse telesne bolečine. To seveda ni moglo trajati dolgo, toda ta prvi naval moči je v polni meri zadostal, da so odhiteli vsi liki divje zverj iz bolnice.

In ta blaznost je obšla tudi Fenello Grayevo. Bila je groza ob misli, da bi morala čakati na smrt tu v tem mraku tihe, zapuščene izbe. Bila je divja želja pognati se tja gori, smrti naproti, če že mora smrt priti. To je bilo sovražno do divjakov, ki je bila njihova zmaga že neizogibna. To je bila nekakšna čudna krvoločnost, ki je bila ob-

šla Fenello Grayevo, kakor je bila obšla skoraj že umirajoče vojake, da se je naglo pognala za njimi. Tam gori potrebujejo vse vojake. Zakaj naj bi torej ženski ostali tu, zakaj naj bi se tresli od strahu? Pozabila je, da je ženska, vedela je, da se ji je smrt že približala in s to zavestjo jo je obšla tista blaznost, ki prešine podgano, ujet v past. Če že mora umreti, bo še prej ubijala. S to mislijo jo je zapustila vsaka misel na smrt in ves strah. Ostala ji je samo blazna želja po ubijanju. Divji krik Arabcev, ki se je razlegal od vseh strani, jo je razvel od blaznosti. Planila je iz bolniške sobe in odhitela po stopnicah na streho. Vando je prešinila nalezljivost njene blaznosti, da se je pognala za njo.

Nista bili minili še dve minuti, ko je že počela Fenella Grayeva k prazni strelni lini. Sklonila se je ter pobrala puško in nabojne kraj nje ležečega mrtvega vojaka. Ni še minilo trideset sekund, ko je že videla, kako je kričeči Arabec za vedno onemel, kajti njena krogla se mu je bila zarila v odprta usta. Fenella Grayeva je bila nehala biti človeško bitje. Izpremenila se je bila v nekakšno Stvar, koprnečo v blaznem razburjenju — Stvar, ki je sejala smrt in slavlila zmagoslavje nad svojo novo odkrito silo. In njen glas je zmagoslavno kričal, kadarkoli je njena krogla našla svoj cilj.

Nekaj je zabrenčalo liki muha mimo njenih skušnjanih las in izpuli jo je šon las s koreninami. Hipoma je zatutila bolečina, pa je takoj pozabila na njo. Kos suhe gline, ki ga je iztrgala krogla iz zidu, jo je udaril v obraz. Tega pa ni čutila. Glasno se je zasmejala, ko je opazila, kako je neki Arabec razprostrl roke in se zavajal v pesek z obrazom navzdol, ko je njen krvoločni prst sprožil puško in poslal tako nesrečnega mohamedana v Prorokov raj. Bila je gluha in slepa za vse, samo ne za svojo divjo željo po ubijanju. Slišala je, da so neke zaregljali novi strelji, slišala

je to, ni si pa mogla te zavesti jasno vtisniti v možgane. Krik razburjenih glasov, ki se je začel po teh streljih v trdnjavi, ni imel za njo nobenega pomena. Vedela je samo, da se je ta bela plima, ki se je bila privlačila že tako blizu k trdnjavi, nenkrat ustavila v divjem neredu in da se je jela umikati izven dostrela. To je videla in to je tudi razumela. Toda to jo je tudi napolnilo z besnim gnevom. Vedno znova je streljala po naglo umirajočih se belih valovih.

Zadonela je bojna trobenta. Fenella je slišala njen glas, toda povedal ni ničesar. Kar jo je prijala roka za ramo in jo potegnila od strelne line. Ozrla se je in se zagledala v obraz, oskropljen z blatom, potem in krvjo. In slišala je besede, ki so se hropeče izvijale iz razpraskanih ust, poslušala je besede, ki so ji strednjji vrnilo razsodnost. Pripela je bila pomožna vojska. Arabci se umikajo, zdaj že beže. Trdnjava je rešena.

Trdnjava je rešena, rešena je s svojo peščico še živih vojakov, rešena s svojimi mladi, ležečimi v mlakah krvi tam, kjer so padli. Vsi tam mrtvi ne preti podlo oskrunjenj. Leže vzrak ali pa čudno sključeni na boku, ali pa na obrazih, razprostrti rok in nog. In med njimi leži Vanda ben Gamma, slepe oči obrnjene proti razbeljenemu nebu. Arabska krogla ji je prebila srce. Iztegnjen preko njenih nog leži desetin Dubois in iz senca mu curlja kri.

Vojna vtrva je utihnila tako hitro, kakor je bila prihrumela. Preteči spopad med Francijo in Italijo je bil preprečen in iz francoske Afrike odpoklicana vojska se je zopet vračala v svoje garnizije v puščavi. Arabska plemena so se bila umaknili v svoje naselbine, da bi se posvetovale o svojem porazu. Tako je zopet zavladala v francoski Afriki doba reda in miru.

In nekega dne je prispelo v Tizigoun dekle. Njena polt je bila zagorela in lične kosti so ji str-

lele iz obraza. Dober opazovalec bi bil gotovo rekel, da je bilo to dekle nekoč zelo lepo in da bo zopet lepo. Toda zaenkrat ni bilo lepo. Bilo je izčrpano, koščeno dekle, ki so bile njene oči prevleke za tako droben obraz.

— Kaj neki si bo mislil, o meni, Margareta, ko pride jutri in me zagleda tako? — je vprašala otožno žensko, sedečo kraj nje.

Margareta Blaisova je odgovorila na to vprašanje kakor je najbolje znala, potolažila jo je in pomirila. Ni še poznala moža, ki naj bi drugo jutro prispel v Tizigoun. Vedela je o njem samo to, kar ji je bila povedala Fenella sama. Njegov oče je bil umrl v Angliji. David Kent se je torej zopet lahko vrnil v Tizigoun, kjer je bil pustil mlado, svežo in krasno dekle, ki jo je tako vroče ljubil. A zdaj, ko se jutri zjutraj vrne, najde tu samo njeno senco.

Fenella se je vedno zavedala svoje lepote. Vedela je, da njena čista polt slonokoštene barve zasluži občudovanje in bila je že vajena sodbe ljudi, ki so vedno občudovali njene oči, njena usta in njene lase.

Toda vse to ji je vzel ta strašna puščava. Podoba, ki ji jo je kazalo ogledalo, je bila žalostna, da celo več nego žalostna. Vedela je pa, da ji je potreben samo čas, da se ji povrne nekdanja mlakavost — čas, počitek in duševni mir. Ni pa imela časa, niti počitka, niti duševnega miru — kajti jutri se vrne iz Orana David Kent.

— To mu bo strašno presenečenje, je zašepetala Fenella in tiho zaihtela. — Kaj neki si bo mislil o meni?

Toda naslednjega dne popoldne je David Kent odgovoril na to vprašanje, še preden ga je mogla Fenella Grayeva izgovoriti.

— Fenella! Fenella! Moja ljubljena!

Tako se je glasil njegov prvi nagli pozdrav.

K O N E C